

ЗАКОН ЗА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Обн. ДВ. бр.17 от 24 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.11 от 2 Февруари 2007г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.57 от 13 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.28 от 14 Март 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.94 от 31 Октомври 2008г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Ноември 2008г.

Част първа. ОСНОВИ НА ДЕЙНОСТТА, УСТРОЙСТВО И УПРАВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ (ЗАГЛ. ДОП. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Този закон урежда принципите, задачите, дейностите, устройството и управлението на Министерството на вътрешните работи (МВР) и статута на служителите в него.

Чл. 2. (1) Министерството на вътрешните работи е администрация с йерархичен характер и централизъм в управлението, чиято дейност е насочена към защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред.

(2) Върху дейността на МВР се упражнява граждански контрол от предвидените в Конституцията и в този закон органи.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 3. Министерството на вътрешните работи е юридическо лице на бюджетна издръжка.

Глава втора. ПРИНЦИПИ НА ДЕЙНОСТТА НА МВР (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Дейността на МВР се осъществява въз основа на следните принципи:

1. спазване на Конституцията, законите и международните договори, по които Република България е страна;

2. зачитане и гарантиране на правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство;

3. централизъм в организацията и управлението;

4. публичност;

5. конспиративност при съчетание на гласни и негласни методи и средства в

определените от закон случаи;

6. сътрудничество с гражданите.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Министерството на вътрешните работи осъществява дейността си самостоятелно и във взаимодействие с другите органи на държавната власт, органите на местното самоуправление, както и с гражданите и юридическите лица.

(2) Редът за осъществяване на взаимодействието по ал. 1 се определя от министъра на вътрешните работи.

(3) При изпълнение на служебните си задължения служителите на МВР са неприкосновени и се ползват с особена закрила на закона.

Глава трета. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

Чл. 6. Основните задачи на МВР са:

1. защита на националната сигурност;
2. противодействие на престъпността и опазване на обществения ред;
3. защита на правата и свободите на гражданите и опазване на техните живот, здраве и имущество;
4. (нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осигуряване на разследване на престъпления;
5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осигуряване на пожарна безопасност и извършване на пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност при пожари, бедствия, аварии и катастрофи;
6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) охрана и контрол на държавната граница;
7. (предишна т. 6, изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) защита от тероризъм;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) информационно осигуряване на министерството и органите на държавна власт;
9. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) оказване на съдействие на други държавни органи;
10. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) международно сътрудничество;
11. (предишна т. 10 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) предоставяне на административни услуги и осъществяване на контролна дейност.

Глава четвърта. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 7. Основните дейности на МВР за изпълнение на задачите по чл. 6 са:

1. събиране, анализ и оценка на информация, прогнозиране и разработване на стратегически насоки, свързани с националната сигурност;
2. предотвратяване на насилствена промяна на конституционно установения ред в Република България;
3. противодействие на престъпността чрез разкриване и разследване на престъпления по предвидения със закон ред;
4. превантивна дейност;

5. опазване на обществения ред;
6. охрана и контрол на държавната граница, осъществяване на граничния режим и паспортно-визовия контрол;
7. охрана на стратегически и особено важни обекти;
8. предотвратяване на терористични действия;
9. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) държавен противопожарен контрол, пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност при пожари, бедствия, аварии и катастрофи;
10. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осъществяване на оперативно-издирвателна дейност;
11. осигуряване и прилагане на специални разузнавателни средства и използване и съхраняване на данните, придобити чрез тях;
12. придобиване, анализиране и съхраняване на информация, включително обработване на лични данни, и предоставянето ѝ в предвидените със закон случаи;
13. изграждане на информационни фондове и информационни системи и управление на информационната дейност;
14. осигуряване на специални съобщителни средства за държавни органи;
15. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)
16. лицензиране и контрол над дейности, предвидени със закон;
17. контрол върху режима за пребиваване на чужденците и противодействие на незаконната миграция;
18. издаване на документи за самоличност и правоспособност и контрол върху ползването им;
19. контрол върху безопасността на движението по пътищата, техническата изправност на моторните превозни средства и регистрацията им;
20. конвойна дейност;
21. осъществяване на сътрудничество с други държавни и международни органи и организации;
22. прилагане на принудителни административни мерки;
23. административнонаказателна дейност.

Чл. 8. Други дейности на МВР могат да се възлагат само със закон.

Чл. 8а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Държавните органи, организациите, юридическите лица и гражданите са длъжни да оказват съдействие и да спазват разпорежданията на органите на МВР, издадени при или по повод осъществяване на определените им със закон дейности.

Глава пета. УСТРОЙСТВО И ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Раздел I. Устройство

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Основните структури на МВР са:

1. главните дирекции;

2. областните дирекции;
3. специализирана дирекция "Оперативни технически операции";
4. дирекция "Вътрешна сигурност";
5. специализираните административни дирекции;
6. Академията на МВР;
7. Медицинският институт на МВР;
8. научноизследователските и научно-приложните институти.

(2) С правилника за прилагане на закона могат да се създават структури, които подпомагат осъществяването на дейностите на МВР.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Главните дирекции на МВР са:

1. Главна дирекция "Криминална полиция";
2. Главна дирекция "Охранителна полиция";
3. Главна дирекция "Гранична полиция";
4. Главна дирекция "Досъдебно производство";
5. Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване".

Чл. 11. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Криминална полиция" се състои от:

1. дирекция "Противодействие на общата престъпност";
2. дирекция "Противодействие на организираната и тежката престъпност".

(2) Устройството и дейностите на дирекциите се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Охранителна полиция" се състои от:

1. дирекция "Охранителна и пътна полиция";
2. дирекция "Транспортна полиция";
3. дирекция "Жандармерия";
4. дирекция "Миграция";
5. дирекция "Български документи за самоличност".

(2) Устройството и дейностите на дирекциите се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Главна дирекция "Гранична полиция" има териториални звена. Тяхното устройство и дейност се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 13б. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Устройството на Главна дирекция "Досъдебно производство" се определя с правилника за прилагане на закона.

Чл. 13в. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Устройството на Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" се определя с правилника за прилагане на закона.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Областните дирекции на МВР се създават и закриват от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.

(2) Областните дирекции на МВР са юридически лица.

(3) Министърът на вътрешните работи може да създава и закрива районни управления в областните дирекции на МВР.

(4) Районите на действие на управленията по ал. 3 се определят според състоянието на престъпността, на обществения ред и пожарната безопасност.

(5) Министърът на вътрешните работи при условията на ал. 4 може със заповед да създава и закрива участъци в отделни населени места на обслужваната от районните управления територия в рамките на утвърдения числен състав и средства за работна заплата.

Чл. 15. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Устройството на специализираната дирекция "Оперативни технически операции" и на дирекция "Вътрешна сигурност" се определя с правилника за прилагане на закона.

(2) Наименованията, устройството и дейностите на специализираните административни дирекции се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 17. (1) Академията на МВР е висше училище, създадено с решение на Народното събрание.

(2) Академията на МВР е юридическо лице.

(3) Устройството и дейността на Академията на МВР се определят с правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.

Чл. 18. (1) Медицинският институт на МВР е лечебно заведение по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения.

(2) Медицинският институт на МВР е научноизследователски и научно-приложен институт за осъществяване на дейността по здравеопазването в МВР.

(3) Медицинският институт на МВР е юридическо лице.

Чл. 19. (1) Научноизследователските и научно-приложните институти се създават, преобразуват и закриват от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.

(2) Устройството и дейността на институти по ал. 1 се определят с правилници, утвърдени от министъра на вътрешните работи.

Раздел II. Управление на МВР (Загл. изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Министерът на вътрешните работи е централен едноличен орган на изпълнителната власт, който ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред.

(2) Министерът на вътрешните работи представлява МВР.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Министерът на вътрешните работи:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) провежда държавната политика за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред;

2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осъществява взаимодействие с други държавни органи и неправителствени организации;

3. осъществява международното сътрудничество;

4. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) създава и закрива звена извън тези, създадени със закона и правилника за неговото прилагане, в рамките на утвърдения бюджет и числен състав;

4а. (нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) утвърждава щатове на структурите в МВР;

5. съставя и предлага проекта на бюджет на МВР;

6. разпределя бюджета на МВР, ръководи финансовото и материално-техническото осигуряване и осъществява контрол върху дейността на материалноотговорните лица в структурите на МВР;

7. ръководи управлението на човешките ресурси;

8. ръководи и осигурява провеждането на социалната политика;

9. ръководи икономическата политика при осъществяване на обслужващи и спомагателни дейности на министерството, включително образува търговски дружества с държавно имущество;

10. отговаря за управлението на предоставените на МВР държавни имоти;

11. отговаря за правното осигуряване на дейността на министерството, като издава правилници, наредби, инструкции и заповеди;

12. утвърждава Етичен кодекс за поведение на държавните служители в МВР;

13. изпълнява и други функции, определени със закон.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При осъществяване на своите правомощия министърът на вътрешните работи се подпомага от заместник-министри и генерален комисар на МВР.

(2) При отсъствие министърът на вътрешните работи се замества от определен от него с писмена заповед заместник-министър.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

(4) При изпълнение на функциите си министърът на вътрешните работи се подпомага от политически кабинет.

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Заместник-министрите подпомагат министъра при осъществяване на политиката на правителството и при изпълнение на неговите правомощия.

(2) Министерът на вътрешните работи делегира със заповед правомощия на своите заместници и определя техните функции.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

(4) При изпълнение на правомощията си заместник-министрите издават заповеди.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Генералният комисар на МВР е висшата професионална длъжност в министерството.

(2) Генералният комисар на МВР ръководи дейността на главните и областните дирекции, като:

1. организира, координира и контролира превантивната, оперативно-издирвателната, охранителната, пожарогасителната и аварийно-спасителната дейност и обезпечаването на дейността по разследването;

2. осъществява взаимодействие със съответните структури на други държави и с международни органи и организации;

3. издава заповеди във връзка с изпълнението на правомощията си.

(3) При осъществяване на своите правомощия генералният комисар на МВР се подпомага от заместници. Генералният комисар на МВР делегира със заповед правомощия на своите заместници.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Генерален комисар на МВР може да бъде само лице, притежаващо категория А или Б по смисъла на този закон.

Чл. 26. (1) Политическият кабинет е пряко подчинен на министъра на вътрешните работи, има съвещателни и информационно-аналитични функции и осъществява връзките на МВР с обществеността.

(2) Политическият кабинет подпомага министъра на вътрешните работи при формулиране и разработване на конкретни решения за осъществяване на правителствената политика, както и при представянето ѝ пред обществото.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) В политическия кабинет се включват заместник-министрите, началникът на кабинета, парламентарният секретар и директорът на специализираната административна дирекция за връзки с обществеността.

(4) Работата на политическия кабинет се организира от началника на кабинета.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Началникът на кабинета, парламентарният секретар и директорът на специализираната административна дирекция за връзки с обществеността се назначават с трудов договор и са пряко подчинени на министъра на вътрешните работи. Правоотношенията им се прекратяват по преценка на министъра на вътрешните работи или с прекратяването на неговия мандат.

(6) Експертните и техническите сътрудници към политическия кабинет не могат да изпълняват функции на управление.

(7) Експертните и техническите сътрудници се назначават от министъра на вътрешните работи с трудов договор. Те нямат статут на държавни служители, а трудовите им правоотношения се прекратяват със заповед на министъра на вътрешните работи или с прекратяването на неговия мандат.

(8) Средствата за дейността на политическия кабинет и заплатите на неговия

персонал представляват отделно перо в бюджета на МВР.

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) С правилника за прилагане на закона към генералния комисар на МВР могат да се създават помощни звена, които го подпомагат при осъществяване на правомощията му.

(Раздел III. "Управление на националните служби" зал. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Главните дирекции се ръководят от директори.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Директорите на главните дирекции осъществяват общото и непосредственото им ръководство, като:

1. ръководят, организират и носят отговорност за дейността на главните дирекции;
2. изпълняват заповедите на министъра на вътрешните работи, заместник-министрите и генералния комисар на МВР и се отчитат пред тях;
3. управляват информационните фондове;
4. управляват човешките ресурси;
5. осъществяват оперативното взаимодействие на ръководените от тях главни дирекции с други държавни органи;
6. осъществяват сътрудничество със съответните служби на други държави, международни органи и организации;
7. издават наказателни постановления и прилагат принудителни административни мерки по ред, определен със закон.

(2) В изпълнение на правомощията си по ал. 1 директорите на главните дирекции издават заповеди.

(3) За директорите на главните дирекции се прилага чл. 25.

Чл. 29. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При изпълнение на функциите си директорите на главните дирекции могат да се подпомагат от заместник-директори.

(2) Заместник-директорите изпълняват функции по управление, възложени им със заповед на директора.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Областните дирекции на МВР се ръководят от директори, подчинени на министъра и на генералния комисар на МВР.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Директорите на областните дирекции на МВР:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осъществяват общо и непосредствено ръководство, като ръководят, организират и носят отговорност за дейността на областните дирекции;
2. организират изпълнението на заповедите на висшестоящите им органи;
3. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) отговарят пред генералния комисар на МВР за

цялостната дейност на ръководените от тях структури, а пред неговите заместници - съобразно възложените им функции;

4. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осъществяват взаимодействие с другите структури в МВР;

5. разпределят бюджета на дирекцията и ръководят материално-техническото осигуряване;

6. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) отговарят за управлението на предоставените на областната дирекция на МВР държавни имоти;

7. отговарят за управлението на човешките ресурси;

8. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осъществяват взаимодействие с други органи на държавна власт;

9. издават наказателни постановления и прилагат мерки за административна принуда по ред, определен в закон;

10. представляват юридическото лице.

(2) В изпълнение на функциите по ал. 1 директорите издават заповеди.

(3) При изпълнение на функциите си директорите могат да се подпомагат от заместник-директори, които изпълняват функции по управление, възложени им със заповед на директора.

(Раздел IV "Управление на специализираните дирекции" зал. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 31. Специализираните дирекции се ръководят от директори.

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Директорите осъществяват общото и непосредственото ръководство и отговарят за цялостната дейност на дирекциите пред министъра, заместник-министрите и генералния комисар на МВР.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Директорите съобразно функциите на дирекциите осъществяват методическото ръководство и контрол върху дейността на съответните звена в структурата на МВР.

(3) В изпълнение на функциите по ал. 1 директорите издават заповеди.

Чл. 33. (1) При изпълнение на функциите си директорите могат да се подпомагат от заместник-директори.

(2) Заместник-директорите изпълняват функции по управление, възложени им със заповед на директора.

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

(Раздел V "Управление на Академията на МВР, Медицинския институт на МВР, научноизследователските и научно-приложните институти" зал. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 35. (1) Академията на МВР се ръководи от академичен съвет и ректор.

(2) Академичният съвет е орган за ръководство на учебната и научната дейност

на академията, който:

1. приема учебния план за всяка специалност и образователно-квалификационна степен, както и изготвени от катедрите учебни програми по съответните дисциплини;
2. приема плановете за научноизследователската, научно-приложната и редакционно-издателската дейност;
3. взема решения за обявяване на конкурси за асистенти и хабилитирани преподаватели;
4. провежда избор след проведен конкурс за асистент;
5. избира нехабилитирани преподаватели за по-висока научна длъжност;
6. изпълнява други функции, произтичащи от нормативните актове, отнасящи се до науката и висшето образование, прилагани в съответствие с този закон и с актовете за прилагането му.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Ректорът е пряк ръководител на служителите на академията, на курсантите и на служителите, изпратени на обучение от други структури, за изпълнението на задълженията им, свързани с учебния процес, реда и дисциплината в академията, като:

1. определя дневния ред на академичния съвет;
2. решава всички въпроси, свързани с приемането, отписването и преместването на курсанти;
3. изпълнява други функции, произтичащи от законите или възложени му от министъра на вътрешните работи;
4. представлява юридическото лице.

(4) Ректорът е хабилитирано лице и се назначава от министъра на вътрешните работи.

(5) Съставът на академичния съвет се определя от министъра на вътрешните работи по предложение на ректора на академията.

Чл. 36. (1) Медицинският институт на МВР, научноизследователските и научно-приложните институти се ръководят от директори, които:

1. организират, ръководят, контролират и отговарят за дейността на институтите;
2. ръководят и контролират изготвянето на перспективните и текущите планове и осигуряват тяхното изпълнение;
3. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) организират взаимодействието с други институти и структури в МВР;
4. отговарят за подбора, подготовката, повишаването на квалификацията и ефективното използване на научните кадри;
5. отговарят за управлението на предоставените им държавни имоти и материално-технически средства.

(2) Директорите по ал. 1 са хабилитирани лица.

(3) В изпълнение на функциите по ал. 1 директорите издават заповеди.

Чл. 37. (1) При изпълнение на функциите си директорите могат да се подпомагат от заместник-директори.

(2) Заместник-директорите изпълняват функции по управление, възложени им със заповед на директора.

Раздел III. Управление на специализираната дирекция "Оперативни технически операции" (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 37а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Специализираната дирекция "Оперативни технически операции" се ръководи от директор, който се назначава от министъра на вътрешните работи.

Чл. 37б. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Директорът на специализираната дирекция "Оперативни технически операции":

1. ръководи, организира и носи отговорност за дейността на дирекцията;
2. управлява информационните фондове;
3. управлява човешките ресурси;
4. осъществява оперативното взаимодействие на дирекцията с други държавни органи;
5. осъществява сътрудничество със съответните служби на други държави, международни органи и организации;
6. издава наказателни постановления и прилага принудителни административни мерки по ред, определен със закон.

(2) В изпълнение на правомощията си директорът издава заповеди.

Част втора. ДЕЙНОСТИ НА СТРУКТУРИТЕ И ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНИТЕ НА МВР (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Глава шеста. НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА "СИГУРНОСТ" (ОТМ. - ДВ, БР. 109 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

Раздел I. Задачи и дейности (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 40. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 41. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 42. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Раздел II. Правомощия на органите (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в

сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 43. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 44. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 45. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 46. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 47. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 48. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 49. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Глава седма. ДЕЙНОСТИ НА ГЛАВНИТЕ, ОБЛАСТНИТЕ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ АДМИНИСТРАТИВНИ ДИРЕКЦИИ НА МВР И ПРАВОМОЩИЯ НА ОРГАНИТЕ ИМ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Раздел I. Задачи и дейности

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) За изпълнение на основните задачи по чл. 6 структурите на МВР извършват дейности по:

1. защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред;

2. изграждане и поддържане на информационни фондове, в които се събира, обработка, съхранява, анализира и използва информация, придобита при или по повод изпълнение на дейностите;

3. обезпечаване на разследване на престъпления;

4. предоставяне на информация на държавни органи, организации, юридически лица и граждани, които имат законен интерес и основание да я получат;

5. осъществяване на сътрудничество и съдействие на органите на държавната власт и на местното самоуправление и на неправителствените организации;

6. привличане на граждани и неправителствени организации, които на доброволни начала подпомагат изпълнението на дейностите на МВР;

7. сътрудничество със съответни структури в други държави и международни

организации;

8. участие в мисии извън територията на страната;

9. изследване и анализ на състоянието, структурата и динамиката на престъпността и другите правонарушения, на причините и условията, които ги обуславят, и информиране на държавните органи, юридическите лица и гражданите за отстраняването им.

(2) Изпълнението на основните задачи на МВР по чл. 6 се осъществява и във взаимодействие с Държавна агенция "Национална сигурност".

(3) Дейността по ал. 1, т. 8 се извършва в съответствие с националното законодателство, международните договори в сила за Република България и съобразно целта и другите условия, определени в решението на компетентния орган за изпращането.

(4) Министърът на вътрешните работи с наредби определя реда за предоставяне на информацията по ал. 1, т. 4 и за осъществяване на дейността по ал. 1, т. 6.

(5) За предоставянето на информация по ал. 1, т. 4 юридическите лица, които не са на бюджетна издръжка, и гражданите заплащат такса в размер, определен от Министерския съвет.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Криминална полиция" е национална специализирана оперативно-издирвателна структура на МВР за противодействие на престъпността.

(2) За изпълнение на задачите по ал. 1 Главна дирекция "Криминална полиция" извършва дейности по:

1. превенция, предотвратяване и пресичане на престъпления;
2. разкриване на престъпления;
3. противодействие на престъпната дейност на групи, организации или организирани престъпни групи;
4. издирване на обвиняеми и подсъдими, укрили се от наказателно преследване, осъдени, отклонили се от изтърпяване на наказание, безследно изчезнали, както и други лица, в предвидените със закон случаи;
5. идентификация на лица;
6. методическо ръководство и контрол за осъществяване на дейностите по т. 1 - 5 на съответните звена в областните дирекции.

Чл. 52а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Охранителна полиция" е национална специализирана охранителна и контролна структура на МВР за опазване на обществения ред и противодействие на престъпността.

(2) За изпълнение на задачата по ал. 1 Главна дирекция "Охранителна полиция" извършва дейности по:

1. опазване на обществения ред;
2. защита и охрана на стратегически и особено важни обекти;
3. осигуряване на сигурността при провеждане на мероприятия;
4. контрол на безопасността на движението по пътищата, на техническата изправност и регистрацията на моторните превозни средства, на водачите на моторни превозни средства и на пътнотранспортните произшествия;
5. административен контрол върху пребиваването на чужденците в Република

България;

6. съпровождане на чужденци, подлежащи на експулсиране или на принудително отвеждане до границата на Република България, в съответствие със закон или международен договор, по който Република България е страна;

7. разрешение и контрол за ползване на общоопасни средства;

8. разрешение и контрол за извършване на охранителна дейност;

9. издаване на български документи за самоличност и контрол на ползването и съхраняването им;

10. конвоиране на лица в страната и в чужбина;

11. методическо ръководство и контрол за осъществяване на дейностите по т. 1 - 10 на съответните звена в областните дирекции.

Чл. 52б. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Гранична полиция" е национална специализирана охранителна и оперативно-издирвателна структура на МВР за охрана и контрол на държавната граница.

(2) За изпълнение на задачата по ал. 1 Главна дирекция "Гранична полиция" извършва дейности по:

1. охрана на държавната граница и контрол за спазването на граничния режим, противодействие на незаконната миграция и трафика на хора;

2. контрол на преминаващите през границата лица и транспортни средства, включително и в зоните и обектите, посочени в ал. 3;

3. приемане и предаване на нарушители на режима на влизане и пребиваване от и на други държави в съответствие със закон или международен договор, по който Република България е страна;

4. поставяне и поддържане в изправност на граничните знаци, обозначаване на граничната линия на държавната граница, недопускане на разрушаване, изместване или на други действия по отношение на държавната граница;

5. изработване на карти и друга документация на държавната граница и създаване и поддържане на геодезическо-картографски фонд;

6. методическо ръководство и контрол за осъществяване на дейностите по т. 1 - 4.

(3) За охраната на държавната граница и контрола за спазването на граничния режим Главна дирекция "Гранична полиция" извършва дейностите си в граничната зона, в зоните на граничните контролно-пропускателни пунктове, международните летища и пристанища, вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф, българската част на река Дунав и другите гранични реки и водоеми.

(4) Министерският съвет определя:

1. дълбочината на граничната ивица и граничната зона;

2. откриването и закриването на гранични контролно-пропускателни пунктове.

(5) Министърът на вътрешните работи определя:

1. реда за осъществяване на граничния паспортно-визов контрол на граничните контролно-пропускателни пунктове;

2. способите и организацията за осъществяване на охрана на сухоземни, морски и речни участъци от държавната граница.

Чл. 52в. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Досъдебно производство" е национална специализирана структура на МВР за разследване на престъпления.

(2) За изпълнение на задачата по ал. 1 Главна дирекция "Досъдебно производство" извършва дейности по:

1. разследване на престъпления;
2. методическо ръководство за разследване на престъпления;
3. упражняване на контрол за законосъобразното провеждане на разследването, изпълнението на задължителните указания на прокурора и спазването на срока за разследване.

Чл. 52г. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" е национална специализирана структура на МВР за пожарна безопасност и аварийно-спасителни дейности при пожари, бедствия, аварии и катастрофи.

(2) За изпълнение на задачата по ал. 1 Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" извършва:

1. пожарогасителна дейност;
2. аварийно-спасителна дейност;
3. държавен противопожарен контрол;
4. превантивна дейност;
5. научно-приложна и експертна дейност;
6. разрешителна и контролна дейност на търговци, извършващи пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност или противопожарно обследване на обекти;
7. разрешителна и контролна дейност на продукти, използвани за пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност;
8. методическо ръководство и контрол за изпълнение на дейностите по т. 1 - 4 и т. 6 на съответните звена в областните дирекции.

(3) Редът за осъществяване на дейностите по ал. 2, т. 1 - 4, т. 6 и 7 се определя с наредби на министъра на вътрешните работи, като наредбите по ал. 2, т. 2 и 4 се съгласуват с министъра на извънредните ситуации.

(4) Изпълнението на дейностите по ал. 2, т. 2 и 4 се осъществява и във взаимодействие с Министерството на извънредните ситуации.

Чл. 52д. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Областните дирекции на МВР са териториални структури за оперативно-издирвателна, охранителна, пожаробезопасна, пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност при пожари, бедствия, аварии и катастрофи и дейност по разследване.

(2) Областните дирекции извършват всички дейности за изпълнение на задачите по ал. 1.

Чл. 52е. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Специализираните административни дирекции на МВР са структури, които подпомагат изпълнението на основните дейности на министерството.

(2) Дейностите на специализираните административни дирекции се определят с

правилника за прилагане на закона.

Раздел II. Правомощия на органите

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Органи на главните, областните, специализираните административни дирекции, специализираната дирекция "Оперативни технически операции", дирекция "Вътрешна сигурност" и на техните структури и звена са държавните служители.

(2) Полицейски органи са органите на Главна дирекция "Криминална полиция", Главна дирекция "Охранителна полиция" и органите на съответните им звена в областните дирекции, органите на Главна дирекция "Гранична полиция" и на дирекция "Вътрешна сигурност".

(3) Органи за пожарна безопасност и спасяване са органите на Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" и органите на съответните ѝ звена в областните дирекции.

(4) Разследващите полицаи са органите на Главна дирекция "Досъдебно производство" и органите на съответните ѝ звена в областните дирекции.

Чл. 54. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Разследващите полицаи извършват разследване по реда на Наказателнопроцесуалния кодекс.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) На разследващите полицаи не могат да се възлагат други дейности извън дейността по разследване на престъпления.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При осъществяване на своите правомощия разследващият полицай взема решения по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, като се ръководи от закона.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Писмените указания на прокурора по разследването са задължителни за разследващия полицай.

(5) Горестоящите ръководители нямат право да дават указания за извършването на действия по разследването и за съставянето на заключението, както и по какъвто и да е друг начин да се намесват в разследването.

Чл. 55. (1) Полицейските органи могат да издават разпореждания до държавни органи, организации, юридически лица и граждани, когато това е необходимо за изпълнение на възложените им функции. Разпорежданията се издават писмено или устно.

(2) При невъзможност да се издадат писмено или устно разпорежданията могат да се издават чрез действия, чийто смисъл е разбираем за лицата, за които се отнасят.

(3) При изпълнение на функциите по контрол на безопасността на движението разпорежданията могат да се издават чрез действия или знаци, посочени в закон.

(4) Разпорежданията на полицейския орган са задължителни за изпълнение, освен ако налагат извършването на очевидно за лицето престъпление или нарушение.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Разпорежданията, издадени в писмена форма, могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 56. (1) Полицейските органи предупреждават устно или писмено лицето, за което има достатъчно данни и се предполага, че ще извърши престъпление или нарушение на обществения ред.

(2) За писменото предупреждение се съставя протокол, с който лицето се предупреждава за отговорността, която се предвижда при извършване на съответното престъпление или нарушение на обществения ред.

(3) Протоколът за предупреждение се съставя в присъствието на лицето и на един свидетел, като след запознаване със съдържанието му се подписва от полицейския орган, лицето и свидетеля. Отказът на лицето да го подпише се удостоверява с подписа на свидетеля. В случаите на домашно насилие копие от протокола за предупреждение се предоставя на пострадалото лице при поискване.

Чл. 57. (1) При установяване на условия и причини за извършването на престъпления и други нарушения на обществения ред полицейските органи вземат мерки за отстраняването им.

(2) Когато други органи или организации са компетентни да вземат мерките по ал. 1, полицейските органи ги уведомяват писмено за това.

(3) Компетентните органи по ал. 2 са длъжни в едномесечен срок писмено да уведомят полицейските органи за взетите мерки.

Чл. 58. Полицейските органи предотвратяват и разкриват престъпления.

Чл. 59. (1) Полицейските органи регистрират лицата, които са привлечени като обвиняеми за извършено умишлено престъпление от общ характер. Държавните органи, осъществяващи наказателното производство, са длъжни да предприемат необходимите мерки за извършване на регистрацията от полицейските органи.

(2) Регистрацията е вид обработване на лични данни за лицата по ал. 1, която се осъществява при условията на този закон.

(3) За целите на регистрацията полицейските органи:

1. събират за лицата личните им данни, посочени в чл. 18, т. 1 - 20 от Закона за българските документи за самоличност;

2. дактилоскопират и фотографират лицата;

3. изземват образци за ДНК профил на лицата, когато това е необходимо.

(4) За извършване на действията по ал. 3, т. 1 и 2 съгласието на лицата не се изисква.

(5) Лицата са длъжни да предоставят изискваните образци по ал. 3, т. 3, а при отказ те се изземват принудително с разрешение на съдия от съответния първоинстанционен съд.

(6) Редът за извършване на полицейската регистрация се определя с наредба на министъра на вътрешните работи.

Чл. 60. (1) Полицейските органи могат да призовават в служебните помещения граждани за изпълнение на определените им с този закон правомощия.

(2) Полицейските органи писмено уведомяват гражданите за призоваването. В съобщението изрично се посочват целта на призоваването, часът и мястото на явяване.

(3) В неотложни случаи призоваването може да се извършва по телефон, телекс или факс. Призоваването по телефон или факс се удостоверява писмено от длъжностното лице, което го е извършило, а по телекс - с писмено потвърждаване за полученото съобщение.

Чл. 61. (1) Полицейските органи могат да извършват проверки за установяване самоличността на лице:

1. за което има данни, че е извършило престъпление или друго нарушение на обществения ред;

2. когато това е необходимо за разкриване или разследване на престъпления и при образувано административнонаказателно производство;

3. при осъществяване на контрол по редовността на документите за самоличност и пребиваване в страната;

4. на контролен пункт, организиран от полицията;

5. по искане на друг държавен орган за оказване на съдействие при условия и по ред, предвидени в закон.

(2) Установяването на самоличността се извършва чрез представяне на документ за самоличност на лицето, сведения на граждани с установена самоличност, които познават лицето, или по друг начин, годен за събиране на достоверни данни.

Чл. 62. (1) Полицейските органи могат да извършват действия по идентификация на лице, когато:

1. самоличността на едно лице не може да бъде установена по реда на чл. 61, ал. 2;

2. лицето е извършило престъпление или съществуват данни, че е извършило престъпление;

3. чужденец, търсещ закрила по Закона за убежището и бежанците, е влязъл не по законоустановения ред или е незаконно пребиваващ в Република България.

(2) Действията по идентификация включват:

1. снемане на пръстови отпечатащи и отпечатащи от дланите на ръцете;

2. фотографиране на лицето;

3. установяване на външни белези;

4. измервания и изземване на образци за сравнителни изследвания;

5. изземване на образци от биологичен произход за сравнителна ДНК идентификация.

(3) За извършване на действията по ал. 2, т. 1 - 4 съгласието на лицето не се изисква.

(4) За извършване на действията по ал. 2, т. 5 се прилага чл. 59, ал. 5.

(5) Когато основанията по чл. 61, ал. 1 отпадат, полицейските органи служебно или по искане на лицето унищожават събраните материали.

Чл. 63. (1) Полицейските органи могат да задържат лице:

1. за което има данни, че е извършило престъпление;

2. което след надлежно предупреждение съзнателно пречи на полицейски орган да изпълни задължението си по служба;

3. което показва тежки психични отклонения и с поведението си нарушава обществения ред или излага живота си или живота на други лица на явна опасност;

4. малолетен нарушител, който е напуснал своя дом, настойник, попечител или специализирана институция, където е бил настанен;

5. при невъзможност да се установи самоличността му в случаите и по начините, посочени в чл. 61, ал. 2;

6. което се е отклонило от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или от местата, където е било задържано като обвиняем в изпълнение на разпореждане на полицейски орган или на орган на съдебната власт;

7. обявено за международно издирване по искане на друга държава във връзка с неговата екстрадиция или в изпълнение на Европейската заповед за арест;

8. в други случаи, определени със закон.

(2) В случаите по ал. 1 лицето може да бъде настанено в специално помещение и спрямо него могат да бъдат взети мерки за лична сигурност, ако поведението му и целите на задържането налагат това.

(3) Когато задържаното лице не владее български език, то незабавно се информира за основанията за задържането му на разбираем за него език.

(4) Задържаното лице има право да обжалва пред съда законността на задържането. Съдът се произнася по жалбата незабавно.

(5) От момента на задържането си лицето има право на защитник.

(6) За задържането съответният орган е длъжен незабавно да уведоми лице, посочено от задържания.

Чл. 64. На лицето, задържано при условията на чл. 63, ал. 1, т. 1 - 5, не могат да му бъдат ограничавани други права освен правото на свободно придвижване. Срокът на задържането в тези случаи не може да бъде повече от 24 часа.

Чл. 65. (1) За отвеждане на задържаното лице в определеното за задържане място полицейските органи издават писмена заповед.

(2) Полицейските органи са длъжни незабавно да освободят лицето, ако основанието за задържането е отпаднало.

Чл. 66. За предотвратяване на престъпления или нарушения на обществения ред полицейските органи могат да използват и технически средства за явно наблюдение, което предварително се обявява по подходящ начин.

Чл. 67. (1) Полицейските органи могат да конвоират лица в страната и в чужбина.

(2) Ведомствата и органите, възложили конвоирането, осигуряват необходимите документи и финансови средства за осъществяване на конвойната дейност.

Чл. 68. (1) Полицейските органи извършват обиск на лице:

1. задържано при условията на чл. 63, ал. 1;

2. за което съществуват данни, че носи опасни или забранени за притежаване

предмети;

3. заварено на място, където е извършено престъпление или нарушение на обществения ред, когато има достатъчно данни, че у него се намират вещи, които са свързани с престъплението или нарушението.

(2) Обиск може да бъде извършен само от лице, което принадлежи към пола на обисквания.

Чл. 69. (1) Полицейските органи могат да проверяват личните вещи на лица:

1. в случаите по чл. 61, ал. 1, т. 1, 2 и 4, чл. 62, ал. 1, т. 1 и 3 и чл. 63, ал. 1, т. 3, 4, 6 и 7;

2. когато са налице достатъчно данни, че се укриват веществени доказателства за извършено престъпление;

3. в други случаи, определени със закон.

(2) Проверка на превозно средство може да бъде извършена, когато са налице данни за извършено престъпление или нарушение на обществения ред.

Чл. 70. (1) За всеки случай на извършен обиск или проверка на вещи и превозни средства полицейският орган съставя протокол.

(2) Протоколът по ал. 1 се подписва от полицейския орган, от един свидетел и от съответното лице, на което се предоставя екземпляр от него.

(3) Обискът и проверката на вещи и превозни средства се извършват по начин, който не уронва честта и достойнството на гражданите.

Чл. 71. (1) Полицейските органи могат да извършват проверки в помещения без съгласието на собственика или обитателя или в тяхно отсъствие само когато:

1. следва да се предотврати непосредствено предстоящо или започнало тежко престъпление;

2. са налице данни, че в помещението се укрива лице, извършило тежко престъпление;

3. е необходимо оказване на неотложна помощ на лица, чийто живот, здраве или лична свобода се намират в опасност или са налице други случаи на крайна необходимост.

(2) След приключване на проверката полицейските органи са длъжни да съставят протокол, в който се посочват:

1. името и длъжността на служителя и неговата месторабота;

2. самоличността на собственика или обитателя;

3. основанията за проверката;

4. времето и мястото на извършването ѝ;

5. резултатите от нея.

(3) Протоколът се подписва от полицейския орган, от един свидетел и от собственика или обитателя на помещението, когато той присъства. Отказът на собственика или обитателя да подпише протокола се удостоверява с подпис на свидетеля.

(4) Копие от протокола се предоставя на собственика или обитателя на помещението.

(5) За извършената проверка незабавно се уведомява съответният прокурор.

Чл. 72. (1) При изпълнение на служебните си задължения полицейските органи могат да използват физическа сила и помощни средства само ако те не могат да бъдат осъществени по друг начин при:

1. противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане;
2. задържане на правонарушител, който не се подчинява или оказва съпротива на полицейски орган;
3. конвоиране на лице или при опит то да избяга, да посегне на своя живот или на живота и здравето на други лица;
4. (доп. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) оказване съдействие на други държавни органи или длъжностни лица, включително на контролорите на Европейската комисия, на които противозаконно се пречи да изпълняват задълженията си;
5. нападения срещу граждани и полицейски органи;
6. освобождаване на заложници;
7. групови нарушения на обществения ред;
8. нападения на сгради, помещения, съоръжения и транспортни средства;
9. освобождаване на незаконно заети обекти, ако им е разпоредено от компетентен орган.

(2) Помощни средства са: белезници, усмирителни ризи, каучукови, пластмасови, шурмови и електрошокови палки и прибори; химически вещества, утвърдени от министъра на здравеопазването; служебни животни - кучета и коне; халосни патрони, патрони с гумени, пластмасови и шокови куршуми; устройства за принудително спиране на превозни средства; устройства за отваряне на помещения, светлинни и звукови устройства с отвличащо въздействие; водометни и въздухоструйни машини; бронирани машини и вертолети.

(3) Редът за употреба на помощни средства се определя с наредба на министъра на вътрешните работи.

Чл. 73. (1) Физическа сила и помощни средства се използват след предупреждение, с изключение на случаите на внезапно нападение и при освобождаване на заложници.

(2) Използването на физическа сила и помощни средства се съобразява с конкретната обстановка, характера на нарушението на обществения ред и личността на правонарушителя.

(3) При използването на физическа сила и помощни средства полицейските органи са длъжни по възможност да пазят здравето и да вземат всички мерки за опазване живота на лицата, срещу които са насочени.

(4) Използването на физическа сила и помощни средства се преустановява незабавно след постигане целта на приложената мярка.

(5) Забранява се използването на физическа сила и помощни средства по отношение на видимо малолетни лица и бременни жени. Забраната не се отнася за случаите на масови безредици, когато са изчерпани всички други средства.

Чл. 74. (1) Полицейските органи могат да използват оръжие като крайна мярка:

1. при въоръжено нападение или заплаха с огнестрелно оръжие;
2. при освобождаване на заложници и отвлечени лица;
3. след предупреждение при задържане на лице, извършващо или извършило престъпление от общ характер, ако то оказва съпротива или се опитва да избяга;
4. след предупреждение за предотвратяване бягство на лице, задържано по съответния ред за извършено престъпление от общ характер.

(2) При използване на оръжие полицейските органи са длъжни по възможност да пазят живота на лицето, срещу което е насочено, и да не застрашават живота и здравето на други лица.

(3) Полицейските органи могат да употребяват оръжие без предупреждение при охрана на държавната граница:

1. при въоръжено нападение срещу тях;
2. срещу лица, оказали въоръжена съпротива.

(4) При охрана на държавната граница в пределите на вътрешните морски води и териториалното море на Република България полицейските органи имат право да употребяват оръжие в случаите, предвидени в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.

(5) След използване на оръжие полицейските органи изготвят доклад.

Чл. 75. (1) Полицейските органи издават разрешения и удостоверителни документи в случаите и по реда, предвидени в закон или друг нормативен акт.

(2) За издаваните разрешения и удостоверителни документи се събират такси в размер, определен от Министерския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отказите за издаване на разрешения и удостоверителни документи се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 76. (1) За охрана на обекти от полицейски органи може да се сключват договори между МВР и заинтересованите лица.

(2) За охрана на обекти със сигнално-охранителна техника от полицейските органи може да се сключват договори между МВР и заинтересованите лица.

(3) За охрана от полицейските органи на спортни състезания или други масови прояви, както и на други мероприятия или дейности с краткосрочен характер, може да се сключват договори между МВР и заинтересованите лица.

(4) За осигуряване на дейността по охрана на обекти от полицейски органи в рамките на утвърдения числен състав за МВР могат да се назначават служители за срока на действие на договора.

(5) Приходите и разходите от дейностите по ал. 1, 2 и 3 се отчитат по бюджета на МВР.

Чл. 77. Областните дирекции "Полиция" могат да сключват договори с лицата, осъществяващи дейност по Закона за частната охранителна дейност, за извършване на:

1. охранително обследване на обектите;
2. обучение на служителите от звената за самоохрана.

Чл. 78. (1) Полицейските органи могат да настаняват в заведения за отрезвяване лица, които поради употреба на алкохол или на други упойващи вещества не могат да контролират поведението си, нарушават обществения ред или са намерени на обществени места в безпомощно състояние.

(2) Полицейските органи незабавно, но не по-късно от 24 часа, уведомяват съответния прокурор за лицата, настанени в заведенията за отрезвяване.

(3) Заведения за отрезвяване се създават от министъра на вътрешните работи съгласувано с кметовете на общини.

(4) Организацията, функциите и дейността на заведенията за отрезвяване се уреждат с наредба на министъра на вътрешните работи и министъра на здравеопазването.

Чл. 79. (1) Полицейските органи могат с разрешение на прокурора да настаняват лица, които водят скитнически живот или се занимават с просия, в домове за временно настаняване на пълнолетни лица.

(2) Срокът за престой в домовете за временно настаняване на пълнолетни лица е до 30 денонощия в зависимост от времето, необходимо за настаняването им в болници, интернати, домове за стари хора и инвалиди или за поставянето им под запрещение.

Чл. 80. Полицейските органи могат да настаняват в специални домове за временно настаняване чужденци, подлежащи на принудително отвеждане до границата на Република България или на експулсиране.

Чл. 81. (1) Организацията, функциите и дейността на домовете за временно настаняване на пълнолетни лица се уреждат с наредба, издадена от министъра на вътрешните работи съгласувано с главния прокурор.

(2) Организацията, дейността и редът за настаняване в специалните домове за временно настаняване на чужденци се уреждат с наредба на министъра на вътрешните работи.

Чл. 82. Полицейските органи наблюдават, установяват и контролират обекти и лица, за които има данни, че подготвят, извършват или са извършили престъпления, включително в случаите на организирана престъпна дейност на местни и транснационални престъпни групи или организации.

Чл. 83. Полицейските органи използват специални разузнавателни средства при условия и по ред, определени със закон.

Чл. 84. Полицейските органи получават съдействие и организират прикриването на служители и тяхната дейност в държавни органи, организации и юридически лица по ред, определен с наредба на Министерския съвет.

Чл. 85. (1) Полицейските органи за охрана на държавната граница:

1. разполагат сили и средства, изграждат, използват и снемат инженерно-технически съоръжения и други средства;

2. осъществяват паспортно-визов контрол и извършват проверки на стоките и транспортните средства, преминаващи през граничните контролно-пропускателни пунктове;

3. спират, задържат и извършват проверки на български и чуждестранни кораби и плавателни средства, нарушили правилата за спиране и пребиваване в териториалното море, вътрешните морски води, прилежащата зона, континенталния шелф и българската част на р. Дунав;

4. спират, задържат и извършват проверки на български и чуждестранни въздухоплавателни средства при констатиране на нарушения на граничния режим и при застрашаване сигурността на полета съвместно със специализираните звена;

5. преследват нарушители на държавната граница извън граничната зона съвместно с други органи на МВР;

6. задържат извършители на контрабанда, незаконно пренесени товари и транспортни средства, преминали извън установените за целта места, и извършват проверки съвместно с митническите власти;

7. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) ограничават временно или забраняват движението на лица и транспортни средства в зоните и обектите по чл. 52б, ал. 3 при осъществяване на оперативно-издирвателна дейност за задържане на лица и транспортни средства и ако съществува опасност за живота и здравето на хората;

8. приемат, придружават и предават нарушители на държавната граница от и на съседните гранични органи и други държави в съответствие със закона и с международните договори, по които Република България е страна;

9. поставят и използват технически средства за наблюдение и заснемане, резултатите от които могат да се използват само за предотвратяване и разкриване на престъпления или нарушения, включително за предотвратяване и разкриване на незаконно преминаване на държавната граница, на престъпления или нарушения на територията на граничните контролно-пропускателни пунктове, насочени срещу паспортно-визовия режим, или на заплахи за сигурността на личния състав, сградите и съоръженията на службата;

10. настаняват принудително в специални помещения или в специални домове чужденци, нарушили граничния режим и подлежащи на принудително отвеждане до границата или на експулсиране по ред, определен със закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Директорът на Главна дирекция "Гранична полиция", съгласувано с министъра на външните работи и в съответствие с международните договори, назначава гранични представители за уреждане на възникнали гранични нарушения.

Чл. 86. При изпълнение на своите правомощия полицейските органи са длъжни да не унижават достойнството на гражданите и да зачитат техните права и законни интереси.

Чл. 87. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 88. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 89. При осъществяване на охрана на стратегически и особено важни обекти полицейските органи имат право да:

1. разполагат сили и средства, да изграждат, използват и снемат инженерно-технически съоръжения и други средства за охрана;
2. ползват комуникационни връзки или да ги прекъсват.

Чл. 90. (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При осъществяване на административен контрол върху пребиваването на чужденци в Република България полицейските органи:

1. предлагат мерки за регулиране на миграционните процеси;
2. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)
3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) разрешават, отказват или отнемат правото на дългосрочно пребиваване и продължават срока на пребиваване на чужденци в Република България;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) установяват административни нарушения и прилагат мерки за административна принуда;
5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) дават становища по молби за придобиване, възстановяване или освобождаване от българско гражданство, за издаване на визи и на други разрешения на чужденци, предвидени в закон;
6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) анулират издадени визи или намаляват сроковете за пребиваване на чужденци в страната, определени с издадените визи при неизпълнение на законовите изисквания;
7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) осъществяват дейност във връзка с издаването на документи за пътуване на чужденци от дипломатическите и консулските представителства на други държави в Република България.

Чл. 91. (1) При освобождаване на заложенци, при задържане или обезвреждане на извършители на особено опасни престъпления, когато те оказват или са склонни да окажат въоръжена съпротива, и съобразно конкретната оперативна-тактическа обстановка полицейските органи имат право да:

1. използват огнестрелно оръжие и други средства, приети на въоръжение, както и специални защитни средства, гарантиращи тяхната лична безопасност и прикритие на самоличността им;
2. отцепват райони, спират или отклоняват движението на пътни превозни средства и временно да прекъсват телекомуникационни връзки;
3. охраняват органи на МВР, държавни органи и организации при изпълнение на функциите им.

(2) Служителите, изпълняващи дейностите по ал. 1, и техните семейства се ползват от специален режим на адресна регистрация, регистрация на лични моторни превозни средства и телефони, определен от министъра на вътрешните работи.

(3) Самоличността на служителите, изпълняващи дейностите по ал. 1, се запазва в тайна.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Използването на служителите, изпълняващи дейностите по ал. 1, се разрешава с писмена заповед на генералния комисар на МВР за всеки конкретен случай.

Чл. 91а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) При извършване на пожарогасителни и аварийно-спасителни дейности при пожари, бедствия, аварии и катастрофи, както и за осигуряване на достъп до мястото на произшествието, до изкуствени и естествени водоизточници, органите за пожарна безопасност и спасяване имат право да:

1. влизат в жилищни, производствени и други сгради и помещения;
2. разрушават сгради или части от тях, разглобяват конструкции, отстраняват, унищожават или повреждат имущество или насаждения, когато няма друг начин за извършването на пожарогасителната и аварийно-спасителната дейност;
3. използват спасителни, гасителни, транспортни, съобщителни и други технически средства - собственост на физически или юридически лица;
4. привличат длъжностни лица и граждани за оказване на съдействие;
5. изменят реда за движение в района, където се извършва пожарогасителната или аварийно-спасителната дейност, до пристигането на съответните компетентни органи;
6. използват безвъзмездно водоизточници и водопроводни мрежи за осигуряване на необходимите количества вода за гасене.

(2) При пожар и аварийно-спасителни дейности органите на държавната власт, на местното самоуправление, юридическите лица и гражданите са длъжни при поискване да предоставят на органите по пожарна безопасност и спасяване собствени спасителни, гасителни, превозни, съобщителни и други технически средства. За използването на тези средства на собствениците се заплаща обезщетение по ред, определен от министъра на вътрешните работи.

Чл. 91б. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) При упражняване на държавен противопожарен контрол органите по пожарна безопасност и спасяване:

1. извършват проверки за спазване на правилата и нормите за пожарна безопасност при проектиране, строителство и експлоатация на обекти;
2. извършват проверки в жилища при получаване на писмен сигнал за нарушаване на правилата и нормите за пожарна безопасност в тях;
3. издават писмени разпореждания за изпълнение на правилата за пожарна безопасност на държавни органи, организации, юридически лица и граждани;
4. прилагат мерки за административна принуда при установяване на нарушения на правилата и нормите за пожарна безопасност, а при наличие на данни за извършено престъпление уведомяват незабавно прокуратурата;
5. уведомяват държавни органи, организации, юридически лица и граждани при нарушаване на правилата и нормите за пожарна безопасност;
6. изискват от държавни органи, юридически лица и граждани документи и сведения, свързани с осигуряването на пожарната безопасност; информацията, станала им известна, се пази в тайна;
7. изискват документи за правоспособност за упражняване на пожароопасни и

взривоопасни професии и дейности;

8. издават разрешения на търговци, извършващи пожароопасна и взривоопасна дейност;

9. дават становища за съответствие на инвестиционните проекти с изискванията за пожарна безопасност;

10. издават сертификати за съответствие на обектите с изискванията за пожарна безопасност;

11. дават становища за разрешаване ползването на строежи;

12. извършват контрол на влаганите в обектите материали и инсталации за съответствието им с изискванията за пожарна безопасност;

13. издават разрешения на търговци за извършване на пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност или противопожарно обследване на обекти и контролират спазването на условията на издаденото разрешение;

14. издават документи за пожарната безопасност на обекти, строежи, инсталации, съоръжения и други документи по искане на граждани или юридически лица, когато това е предвидено в нормативен акт.

(2) Проверките по ал. 1, т. 2 може да се извършват през деня в присъствието на обитателите на жилището, а при отсъствието или отказа им - след разрешение на съдия от съответния районен съд.

(3) Отказът за издаване на сертификат и разрешение по ал. 1, т. 8, 10 и 13 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(4) За издаване на сертификат, становище и друг документ се събира такса в размер, определен от Министерския съвет.

Чл. 91в. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Органите по пожарна безопасност и спасяване не могат да извършват:

1. пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност в обекти на подземната минна промишленост;

2. държавен противопожарен контрол в обекти на подземната минна промишленост, на Министерството на отбраната и на транспортните средства, с изключение на земеделската техника и подвижния железопътен състав.

Чл. 91г. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Министерският съвет, по предложение на министъра на вътрешните работи, приема списък на обекти, в които задължително се създават звена за пожарна безопасност.

Чл. 91д. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) За осигуряване на пожарната безопасност на обекти може да се сключват договори между МВР и заинтересованите лица.

(2) За осигуряване на пожарната безопасност на мероприятия или дейности с краткосрочен характер може да се сключват договори между МВР и заинтересованите лица.

(3) За осигуряване на дейностите по ал. 1 в рамките на утвърдения числен състав на МВР може да се назначават служители за срока на действие на договора по ал. 1.

(4) Приходите и разходите от дейностите по ал. 1 и 2 се отчитат по бюджета на МВР.

Чл. 91е. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Министърът на вътрешните работи или оправомощени от него длъжностни лица издават и отнемат разрешения на търговци за извършване на пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност или противопожарно обследване на обекти.

(2) Лицата, непосредствено осъществяващи дейността на търговеца, трябва да:

1. притежават необходимата професионална квалификация;
2. не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани;
3. не страдат от психическо заболяване.

(3) Издаденото разрешение за извършване на дейности по ал. 1 се отнема в случаите, когато:

1. в тримесечен срок от получаване на разрешението търговецът не осигури необходимия минимум от технически средства или лица за осъществяване на дейността си;

2. при осъществяване на дейността си търговецът не поддържа необходимия минимум от технически средства или лица или дейността се осъществява от лице, което не отговаря на изискванията по ал. 2 и в едномесечен срок от получаване на писмено предупреждение не отстрани констатираните несъответствия.

(4) Редът за издаване и отнемане на разрешения по ал. 1 се определя с наредба на министъра на вътрешните работи.

(5) За издаване на разрешенията по ал. 1 се събира такса в размер, определен от Министерския съвет.

Чл. 91ж. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Областните дирекции на МВР може да сключват договори с търговците, получили разрешения по чл. 91е, ал. 1, за:

1. обучение на лицата, непосредствено осъществяващи пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност или противопожарно обследване на обекти;
2. методическа помощ при организиране на пожарната и аварийната безопасност на обектите.

Чл. 91з. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) По ред, определен от Министерския съвет, на територията на населените места и общините могат да се създават доброволни формирания за подпомагане на органите за пожарна безопасност и спасяване за:

1. предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на пожари;
2. ограничаване и ликвидиране на последиците от бедствия, аварии и катастрофи;
3. спасяване на хора и имущество.

(2) Участниците в доброволните формирания по ал. 1 имат правата по чл. 91а, ал. 1, т. 1, 2 и 6.

Глава осма. НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА "ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ"

И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО" (ОТМ. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Раздел I. Задачи и дейности (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 92. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 93. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 94. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 95. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 96. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 97. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 98. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 99. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 100. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 101. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Раздел II. Правомощия на органите (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 102. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 103. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 104. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 105. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 106. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Раздел III. Осъществяване на дейност по осигуряване на пожарната

безопасност по договори и от субекти извън органите на Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 107. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 108. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 109. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Глава девета. СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДИРЕКЦИИ (ОТМ. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Раздел I. Задачи и дейности (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 111. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 112. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 113. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 114. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 115. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 116. (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2007 г., в сила от 13.07.2007 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 117. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 118. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 119. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 120. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 121. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 122. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 123. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 124. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 125. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Раздел II. Правомощия на органите (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 126. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 127. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 128. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 129. (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Глава десета. АКАДЕМИЯ НА МВР, МЕДИЦИНСКИ ИНСТИТУТ НА МВР И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ И НАУЧНО- ПРИЛОЖНИ ИНСТИТУТИ

Чл. 130. Академията на МВР е висше училище за професионална подготовка на специалисти и за научни изследвания за нуждите на МВР.

Чл. 131. (1) За изпълнение на функциите по чл. 130 Академията на МВР:

1. организира и провежда обучение за придобиване на образователно-квалификационни степени и на образователна и научна степен на висшето образование;
2. организира и провежда професионално обучение на служителите на МВР;
3. извършва теоретични и приложни научни изследвания;
4. развива редакционно-издателска дейност;
5. развива научно-приложна, спортна и други дейности в съответствие със спецификата си.

(2) Специалностите и срокът на обучение в Академията на МВР, както и редът за придобиване на правоспособност, се определят от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи и на министъра на образованието и науката.

(3) Условието и редът за провеждане на професионалното обучение за

служителите на МВР се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

(4) Условието и редът за приемане на обучаващи се за придобиване на образователно-квалификационни степени и на образователна и научна степен на висшето образование се определят ежегодно с наредба на министъра на вътрешните работи, съгласувано с министъра на образованието и науката.

Чл. 132. (1) Към Академията на МВР може да се създават центрове за специализация и професионална подготовка.

(2) Организацията и дейността на центрoвете за специализация и професионална подготовка се определят с устройствени правилници, утвърдени от министъра на вътрешните работи.

Чл. 133. В Академията на МВР могат да се обучават специалисти за нуждите на други ведомства въз основа на договор, сключен между ръководителите им.

Чл. 134. (1) Медицинският институт на МВР организира и осъществява дейността по здравеопазването в МВР, като извършва:

1. медицинско обслужване на служителите на МВР и на други лица, определени в правилника за прилагане на закона;
  2. стационарно лечение, рехабилитационна и амбулаторно-поликлинична дейност;
  3. здравно-профилактична дейност;
  4. научноизследователска и научно-учебна дейност;
  5. експертна дейност;
  6. сътрудничество с висшите медицински училища, с лечебните и здравните заведения;
  7. методическа дейност;
  8. квалификация и преподготовка за поддържане и повишаване на квалификацията на медицински кадри;
  9. медицинско освидетелстване на кандидатите за постъпване на служба в МВР.
- (2) Централната експертна лекарска комисия изготвя медицински заключения за здравословното състояние на служителите на МВР.

Чл. 135. Научноизследователските и научно-приложните институти са специализирани звена на МВР за изпълнение на задачи по:

1. проектиране, разработване и внедряване на нови автоматизирани технологии на основата на съвременни изчислителни, комуникационни и софтуерни средства;
2. създаване на специфични технически средства, удостоверителни знаци, печати и щемпели;
3. провеждане на психологически изследвания, свързани с постъпването на служба и израстването в кариерата на служителите на МВР;
4. събиране, изследване и оценка на следи и веществени доказателства;
5. (нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) определяне на пожаротехническите характеристики на строителните продукти, пожаротехнически и аварийно-спасителни съоръжения и гасителни вещества.

Чл. 136. (1) За изпълнение на задачите по чл. 135 научноизследователските и научно-приложните институти:

1. извършват научно-приложна и експертна дейност;
2. изготвят научно-приложни продукти;
3. създават информационни фондове;
4. извършват криминалистически и криминологични изследвания;
5. участват в разследването на престъпления в случаите, предвидени от закон;
6. (доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) разработват методики за предотвратяване и разкриване на престъпления и установяване на причините за възникване на пожари;
7. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) осъществяват методическо ръководство и контрол на научно-техническите лаборатории, изградени в структурите на МВР.

(2) Когато за извършването на експертиза е определен експерт-служител на МВР, ведомствата и органите, назначили експертизата, заплащат на МВР направените разходи за труд и консумативи и режимните разноски.

Чл. 137. (1) Органи на Академията на МВР, Медицинския институт на МВР и научноизследователските и научно-приложните институти са държавните служители и лицата, работещи по трудово правоотношение, които извършват експертни оценки, експерименти и дават заключения.

(2) Органи са и Медицинският институт на МВР, научноизследователските и научно-приложните институти и Централната експертна лекарска комисия, когато издават разрешения и дават експертни заключения.

Глава десета. "А" ЗАДАЧИ И ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ДИРЕКЦИЯ "ОПЕРАТИВНИ ТЕХНИЧЕСКИ ОПЕРАЦИИ" И НА ДИРЕКЦИЯ "ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ" (НОВА - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Раздел I. Специализирана дирекция "Оперативни технически операции" (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 137а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Специализираната дирекция "Оперативни технически операции" е национална специализирана дирекция за извършване на негласна оперативно-техническа дейност за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред.

(2) Специализираната дирекция "Оперативни технически операции" изпълнява дейността си и във взаимодействие с други държавни органи.

Чл. 137б. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) За изпълнение на задачата по чл. 137а, ал. 1 органите на специализираната дирекция "Оперативни технически операции" извършват дейности по:

1. осигуряване, разработване и прилагане на специални разузнавателни средства;

2. наблюдение, проникване, фотографиране, видеозаписване, звукозаписване, филмиране, белязване на предмети и изготвяне на психологичен анализ във връзка със събирането на данни за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред;

3. проследяване на лица и обекти;

4. контрол на предаването на данни и получаването на информация чрез кабелни средства за комуникация;

5. оперативно проучване на лица и обекти;

6. извършване на оперативно-техническа проверка на пощенска и друга кореспонденция за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред и за контрол на други лица, които извършват такава проверка;

7. изготвяне на веществени доказателствени средства при поискване по ред, определен със закон, и предоставянето им на органа, направил искането;

8. разработване и използване на технически средства и способности за предотвратяване на терористични действия;

9. разработване и прилагане на специфични физико-химични методи и средства и извършване на взривно-техническо изследване и оценка на експлозивни или на елементи на взривни устройства;

10. използване на специфични методи и специални разузнавателни средства за охрана на живота, здравето и имуществото на граждани;

11. осигуряване на достъп до технически средства и съоръжения на държавни органи, организации, юридически лица и граждани;

12. издаване на задължителни разпореждания за оказване на съдействие от държавни органи, организации, юридически лица и граждани;

13. получаване на информация от другите структури на МВР, държавни органи, организации, юридически лица и граждани;

14. предоставяне на информация на другите структури на МВР, държавните органи и организации при условия и по ред, определени с наредба на министъра на вътрешните работи;

15. изграждане и използване на информационен фонд, който е част от информационната система на МВР;

16. привличане на граждани за доброволно сътрудничество;

17. участие в съвместни мероприятия с компетентните държавни органи за предотвратяване, пресичане и разкриване на престъпления;

18. участие в обучението на служители на разузнавателни и контраразузнавателни служби.

(2) При осъществяване на дейностите по ал. 1, т. 11 органите на специализираната дирекция "Оперативни технически операции" може да блокират с технически средства осъществяването на електронни съобщения.

Раздел II. Дирекция "Вътрешна сигурност" (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 137в. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Дирекция "Вътрешна сигурност" е

специализирана структура на МВР за оперативно-издирвателна, информационна и организационна дейност по предотвратяване, пресичане, разкриване на престъпления и дисциплинарни нарушения, извършени от служители на министерството."

Глава единадесета. ОПЕРАТИВНО-ИЗДИРВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Раздел I. Основи на оперативно-издирвателната дейност

Чл. 138. (1) Оперативно-издирвателната дейност е дейност за защита на националната сигурност и обществения ред в Република България, на живота, здравето, правата, свободите и имуществото на гражданите от престъпни посегателства.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Дейността по ал. 1 се осъществява от оперативно-издирвателните и оперативно-техническите структури на МВР чрез гласни и негласни методи и средства съобразно компетентността им при условия и по ред, определени със закона, с акт на Министерския съвет и от министъра на вътрешните работи.

(3) Дейността по ал. 1 се извършва при спазване на Конституцията и законите, зачитане на правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство и прилагане на принципа на конспиративност при съчетаване на гласни и негласни методи и средства.

Чл. 139. Оперативно-издирвателната дейност има за цел:

1. разкриване, предотвратяване и пресичане на престъпления и други нарушения, свързани с националната сигурност и обществения ред;

2. установяване самоличността на лица, подготвящи, извършващи или извършили престъпна дейност;

3. издирване на лица, които се укриват от привличане към наказателна отговорност или са се отклонили от изтърпяване на наказание по дела от общ характер, както и издирване на безследно изчезнали лица;

4. придобиване на информация за действия, които създават заплахата за националната сигурност и обществения ред;

5. изготвяне и съхраняване на веществени доказателствени средства и предоставянето им на съответните органи на съдебната власт.

Чл. 140. (1) Оперативно-издирвателната дейност се извършва чрез:

1. вземане на обяснения от граждани;

2. извършване на справки по информационните фондове за лица, които извършват престъпна дейност;

3. вземане на образци за сравнително изследване;

4. белязване на обекти и предмети;

5. изследване на предмети и документи;

6. извършване на наблюдение;

7. идентифициране на лица и обекти;

8. проникване и изследване на помещения, сгради, съоръжения, транспортни средства и части от местности;

9. контрол на пощенската, телеграфната и друга кореспонденция;
  10. контрол на телефонните разговори;
  11. събиране на информация от технически канали за комуникация;
  12. оперативно внедряване;
  13. оперативен експеримент;
  14. отправяне на устни или писмени предупреждения за преустановяване на нарушения на правовия ред;
  15. оперативна проверка на събраните данни и тяхното документиране;
  16. осъществяване на контролирани доставки и доверителни сделки;
  17. извършване на насрещни проверки по документи;
  18. (отм. - ДВ, бр. 28 от 2008 г.)
  19. издаване и използване на документи за самоличност с променени основни данни на служители под прикритие;
  20. създаване и използване на юридически лица с нестопанска цел или търговски дружества при условия и по ред, установени със закон, за прикритие на дейността при разследване със служител под прикритие или при провеждане на операции под прикритие по т. 16.
- (2) Дейността по ал. 1 се осъществява чрез специфични способности и средства, чрез специални разузнавателни средства, както и чрез граждани, приели доброволно сътрудничество с органите на МВР при изпълнение на функциите им.

Чл. 141. Условията и редът за използване на специални разузнавателни средства се определят със закон.

Чл. 142. (1) Използването на служител под прикритие може да се извършва само от определени от министъра на вътрешните работи служители на МВР.

(2) Редът за използване на служители по ал. 1 се определя с наредба на Министерския съвет.

Чл. 143. (1) Използването на доброволните сътрудници може да се извършва само от оправомощените по този закон специализирани органи на МВР.

(2) Сътрудничеството с гражданите за осъществяване функциите на МВР се урежда с инструкция на министъра на вътрешните работи.

(3) Привличането и дейността на лицата по ал. 1 се осъществяват при спазване на следните принципи:

1. доброволност при привличането, работата и освобождаването;
2. защита при или по повод на сътрудничеството;
3. запазване в тайна на самоличността и другите лични данни, както и на тяхната дейност.

(4) Данни за лица, приели доброволно сътрудничество с органите на МВР, могат да се предоставят на съда и прокуратурата само след писмено съгласие на лицата във връзка с конкретно наказателно производство и при спазване разпоредбите на Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 144. Основания за извършване на оперативно-издирвателна дейност са:

1. получени данни за лица, които подготвят, извършват или вече са извършили престъпни деяния, когато не са достатъчни за образуване или започване на наказателно производство;

2. получени данни за събития или действия, създаващи заплаха за националната сигурност или обществения ред;

3. издирване на лица, укриващи се от органите на наказателното производство или отклонили се от изтърпяването на наложено наказание по дела от общ характер;

4. издирване на безследно изчезнали лица и идентифициране на трупове с неустановена самоличност;

5. искане на органите на досъдебното производство и съда;

6. искане на държавни органи и организации съобразно тяхната компетентност по закон;

7. изпълнение на международни договори, по които Република България е страна.

Чл. 145. Веществените доказателствени средства, изготвени и събрани в процеса на оперативно-издирвателната дейност, се предоставят на съответните органи на съдебната власт при условия и по ред, определени със закон.

Чл. 146. При провеждането на оперативно-издирвателните действия е недопустимо увреждането на живота, здравето, достойнството и имуществото на гражданите, както и замърсяването или увреждането на околната среда.

Раздел II. Правомощия на органите на МВР, осъществяващи оперативно-издирвателна дейност

Чл. 147. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Органи на МВР, осъществяващи оперативно-издирвателната дейност, са държавните служители от оперативно-издирвателните и оперативно-техническите звена в съответните структури на МВР.

Чл. 148. (1) Органите, осъществяващи оперативно-издирвателна дейност, издават задължителни разпореждания до държавни органи, организации, юридически лица и граждани в рамките на своята компетентност.

(2) Държавните органи и организации са длъжни да предоставят на органите по ал. 1 достъп до служебни помещения, технически възли и друго тяхно имущество.

Глава дванадесета. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

Чл. 149. Органите на МВР осъществяват обща и индивидуална превантивна дейност на правонарушенията, като при необходимост издават разпореждания до държавни органи, организации, юридически лица и граждани.

Чл. 150. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) В изпълнение на функциите по чл. 149 министърът на вътрешните работи по предложение на директорите на главните, областните, специализираните административни дирекции, специализираната дирекция "Оперативни технически операции" и на дирекция "Вътрешна сигурност" издава писмени заповеди за въвеждане на временни ограничения за извършване на дейности, ако те застрашават националната сигурност или обществения ред.

(2) Заповедите по ал. 1 се издават:

1. за предотвратяване извършването на престъпления или нарушения на обществения ред на определени обществени места;
2. при безредици или при непосредствена опасност от възникването им;
3. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2006 г.)
4. при провеждане на карантинни мероприятия по предложение на здравните органи.

(3) Ограниченията по ал. 1 не се прилагат при стачки, събрания, митинги и манифестации, провеждани по установения ред.

(4) За заповедите по ал. 1 се уведомява незабавно кметът на общината или кметът на кметство. Заповедите се разгласяват чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин.

(5) Заповедите по ал. 1 могат да се обжалват от засегнатите лица и организации в 7-дневен срок чрез министъра на вътрешните работи пред Върховния административен съд. Министърът на вътрешните работи може да отмени заповедта си в срок до 24 часа от получаване на жалбата, а ако не намери основания за това, я изпраща незабавно в съда. Съдът разглежда жалбата в открито заседание и се произнася в тридневен срок от нейното постъпване.

(6) Действието на заповедите се прекратява с изтичането на техния срок, след отпадане на основанията за издаването им или с решението на съда по ал. 5.

Глава тринадесета. ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Раздел I. Основи на информационната дейност

Чл. 151. Организацията на информационната дейност на МВР, органите за нейното управление и контрол и ползването на информацията се уреждат с този закон.

Чл. 152. (1) Информационната дейност е дейност по събиране, обработване, систематизиране, съхраняване, анализиране, използване и предоставяне на информация на потребителите от МВР, на държавни органи, организации, юридически лица и граждани съобразно функционалната компетентност на МВР.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За изпълнение на задачите и дейностите по този закон основните структури по чл. 9 могат да събират и лични данни.

Чл. 153. (1) Информационната дейност се основава на информация, отразена или подлежаща на отразяване в информационните носители, изготвени от органите на МВР.

(2) Информационната дейност се основава и на информация от информационните носители, изготвени и предоставени от други държавни органи, организации, юридически лица и граждани, както и от специализираните служби на чужди държави, с които Република България има подписани спогодби за сътрудничество.

Чл. 154. Списъкът на категориите информация, подлежаща на класификация като служебна тайна, се определя със заповед на министъра на вътрешните работи.

Раздел II. Принципи и цели на информационната дейност

Чл. 155. Информационната дейност се основава на следните принципи:

1. законосъобразност;
2. обективност, пълнота и своевременност;
3. достъпност по установения в закона ред;
4. организационна и икономическа целесъобразност;
5. съчетаване на централизъм и децентрализъм при съхраняването и ползването й;
6. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) информационно взаимодействие и задължение за информирание на структурите на МВР съобразно функциите им;
7. защита на информацията, документите и другите средства за работа с тях и на информационните носители;
8. възможност за интегриране в информационни фондове и между тях при отчитане спецификата на дейност;
9. защита на личните данни на гражданите при тяхното обработване.

Чл. 156. Основните цели на информационната дейност са свързани с информационното осигуряване на:

1. нуждите на МВР;
2. вътрешноведомствения и парламентарния контрол върху информационната дейност на МВР;
3. органите на държавната власт и на местното самоуправление в областта на сигурността и обществения ред;
4. външни потребители.

Чл. 157. (1) Забранява се събирането на информация за гражданите единствено по расов признак или етнически произход, за политически, религиозни и философски убеждения, за членство в политически партии, организации, сдружения с религиозни, философски, политически или синдикални цели, както и относно здравето или сексуалния им живот.

(2) Ако при осъществяване правото на достъп на физическото лице могат да се разкрият лични данни и за трето лице, администраторът на лични данни е длъжен да предостави на съответното физическо лице достъп до частта от тях, отнасяща се само за него.

(3) Забранява се предоставянето на информация на държавни органи, организации, юридически лица и граждани от служители на МВР извън посочения от закона ред.

Раздел III. Информационни фондове

Чл. 158. (1) В МВР се изготвят и разработват информационни и аналитични документи и продукти, предназначени за:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) министъра на вътрешните работи, заместник-министрите и генералния комисар на МВР;

2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) главните, областните и специализираните административни дирекции, специализираната дирекция "Оперативни технически операции" и дирекция "Вътрешна сигурност";

3. външни потребители.

(2) Информационните и аналитичните документи и продуктите за външните потребители се съобразяват с техните функции и задачи, с определения им достъп до информацията и с изискванията за получаването ѝ.

Чл. 159. (1) В МВР се изграждат информационни фондове и звена за събиране, обработване, систематизиране, съхраняване, анализиране, изготвяне и предоставяне на информация.

(2) В информационните фондове на МВР могат да се обработват лични данни. При обработване на лични данни, свързано с дейностите по защита на националната сигурност и противодействие на престъпността, органите на МВР:

1. не искат съгласието на физическото лице;

2. не информират физическото лице преди и по време на обработването на личните му данни;

3. не предоставят лични данни на трети лица;

4. съхраняват данните и след приключване на обработката им в срокове, определени от администратора на личните данни.

(3) В информационните фондове на МВР могат да се обработват и лични данни, обработвани от други органи, като данните, получени по този начин, не могат да се използват за други цели освен за защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и противодействие на престъпността. Тези данни не се препредават.

(4) При изграждането на информационните фондове и в процеса на обработка на данните могат да се използват вътрешни идентификационни кодове, кодиране и криптиране на данните.

(5) Личните данни по ал. 2 и 3 се заличават, ако вече не съществува причина за тяхното запазване съгласно закона или в изпълнение на съдебен акт.

(6) При заличаването на личните данни се вземат предвид възрастта на физическото лице, естеството на обработваните лични данни, необходимостта от обработване до приключването на конкретното разследване или законова процедура, влизане в сила на присъда или съдебно решение, амнистия, реабилитация или изтичане срока на давност.

(7) Личните данни от информационните фондове могат да се предоставят само

на органите за защита на националната сигурност и обществения ред, както и на органите на съдебната власт за нуждите на конкретно наказателно дело.

(8) Данните по ал. 7 могат да се предоставят и на чуждестранни полицейски органи по силата на международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 160. (1) Данните от полицейската регистрация на лицата се използват само за предотвратяване и разкриване на престъпления или за дейности, свързани със защитата на националната сигурност и обществения ред.

(2) Полицейската регистрация се сменя въз основа на писмена заповед на администратора на лични данни или на оправомощени от него длъжностни лица служебно или след писмено мотивирано искане на регистрирания, когато:

1. е извършена в нарушение на закона;
2. наказателното производство е прекратено, с изключение на случаите по чл. 24, ал. 3 от Наказателно-процесуалния кодекс;
3. е влязла в сила оправдателна присъда;
4. лицето е освободено от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание;
5. лицето е починало; в този случай искането може да се направи от неговите наследници.

Чл. 161. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Информационните фондове се изграждат при съответните структури на МВР съобразно функционалната им компетентност.

(2) Фондовете по ал. 1 могат да се изграждат и като автоматизирани.

(3) Информационните фондове се изграждат, експлоатират, контролират и закриват при условия и по ред, определени от министъра на вътрешните работи и със закон.

(4) Всяко лице има право да иска достъп до отнасящи се за него лични данни, обработвани в информационните фондове на МВР, събирани без негово знание.

(5) Администраторът на лични данни се произнася в 14-дневен срок от постъпване на искането за достъп.

(6) При поискване на физическото лице се предоставя копие от обработваните му лични данни на хартиен носител.

(7) Органите на МВР отказват изцяло или частично предоставянето на данни, когато от това би възникнала опасност за националната сигурност или обществения ред, за опазването на информацията, класифицирана като държавна или служебна тайна, за разкриването на източниците на информацията или негласните методи и средства за нейното събиране или ако предоставянето на тези данни на лицето би накърнило изпълнението на законово определените задачи на органите на МВР.

(8) Уведомяването на заявителите за отказа по ал. 7 се извършва писмено, като се посочва само правното основание. За отказ се смята и липсата на уведомление в предвидените от закона срокове.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отказът по ал. 7 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) Редът за достъп до фондовете по ал. 1 се определя с наредба на министъра на вътрешните работи.

Раздел IV. Органи на управление на информационната дейност

Чл. 162. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Информационната дейност в МВР се ръководи от министъра на вътрешните работи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Заместник-министрите и генералният комисар на МВР ръководят дейността по ал. 1 съобразно възложените им функции по управление.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Непосредствената организация и ръководство на информационната дейност се осъществяват от директорите на главните, областните, специализираните административни дирекции, специализираната дирекция "Оперативни технически операции" и дирекция "Вътрешна сигурност", подпомагани от специализираните информационни звена.

Чл. 163. (1) Администратор на лични данни по смисъла на Закона за защита на личните данни е министърът на вътрешните работи, който възлага обработката на лични данни на определени от него длъжностни лица.

(2) Редът за обработка на лични данни се определя с инструкция на министъра на вътрешните работи.

Раздел V. Контрол на информационната дейност

Чл. 164. (1) Парламентарният контрол върху автоматизираните информационни фондове се осъществява от постоянна комисия на Народното събрание.

(2) Комисията по ал. 1 извършва проверка на критериите и техническите норми за създаване на фондове и може да изисква представителни извадки без посочване на имена и други данни, с които могат да се установят конкретни лица.

(3) Комисията може да разпорежи заличаването на данни, събрани в нарушение на закона.

Чл. 165. Контролът по защитата на правата на физическите лица при обработването на личните им данни и при осъществяването на достъп до тези данни се упражнява от Комисията за защита на личните данни при условията и по реда, определени със Закона за защита на личните данни.

Чл. 166. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Вътрешноведомственият контрол на информационната дейност се осъществява от министъра на вътрешните работи или оправомощено от него лице и от ръководителите на структурите съобразно правомощията им.

Чл. 167. При осъществяване на контрола върху информационната дейност се спазват правилата за защита на класифицираната информация.

Глава тринадесета. "А" ПОЖАРОБЕЗОПАСНА, ПОЖАРОГАСИТЕЛНА И СПАСИТЕЛНА ДЕЙНОСТ (НОВА - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

Чл. 167а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Пожарогасителната дейност включва:

1. определяне на начините и средствата за пожарогасене;
2. разработване на планове за ликвидиране на произшествията;
3. незабавно изпращане на сили и средства при съобщение за пожар;
4. спасяване на хора и имущество;
5. ограничаване и ликвидиране на пожари;
6. оказване на първа медицинска помощ на пострадалите;
7. организиране транспортирането на пострадалите до лечебните заведения.

Чл. 167б. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Аварийно-спасителната дейност включва:

1. определяне на начините и средствата за извършване на дейността;
2. незабавно изпращане на сили и средства при бедствия, аварии и катастрофи;
3. ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствия, аварии и катастрофи;
4. спасяване на хора и имущество;
5. оказване на първа медицинска помощ на пострадалите;
6. организиране транспортирането на пострадалите до лечебните заведения.

Чл. 167в. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Държавният противопожарен контрол включва:

1. контрол за спазването на правилата и нормите за пожарна безопасност при проектиране, строителство, реконструкция, модернизация и експлоатация на обектите в урбанизираните, земеделските, горските, защитените територии и нарушените територии за възстановяване, сградите и технологичните съоръжения и инсталации;
2. контрол върху производството, вноса, търговията и експлоатацията на изделия, машини и съоръжения във връзка с пожарната безопасност;
3. участие в държавните приемателни комисии за разрешаване ползването на строежите;
4. издаване на сертификати и извършване на сертификационни проверки за съответствие на обектите с изискванията за пожарна безопасност;
5. съгласуване на проекти и даване на становища за въвеждане на строежите в експлоатация;
6. контрол за съответствието на влаганите в строежите продукти с нормативните продукти за пожарна безопасност.

(2) За определяне на правилата и нормите за пожарна безопасност по ал. 1, т. 1 министърът на вътрешните работи съвместно с министъра на регионалното развитие и благоустройството издават наредби.

(3) За определяне на правилата и нормите за пожарна безопасност при други дейности, които създават опасност за възникване на пожари и застрашават живота и здравето на гражданите, министърът на вътрешните работи съвместно със съответния министър издават наредби.

Чл. 167г. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Научно-приложната и експертната дейност за пожарна защита и спасяване включват:

1. разработване на правила и норми за осигуряване на пожарната защита и спасяване;
2. научно-информационно обслужване и изготвяне на научно-приложни продукти в областта на пожарната безопасност и спасяване;
3. изследване на причините и условията за възникване и разпространяване на пожари и аварии;
4. разработване на методи и средства за предотвратяване и ликвидиране на пожари, аварии и бедствия;
5. изследване и определяне на показатели от физическите, химическите и пожарните характеристики на вещества, материали и продукти;
6. проверка на строителните продукти за съответствие с изискванията на нормативните актове и техническите спецификации за пожарна безопасност на строежите по удостоверителни документи;
7. проверка на съответствието на продуктите, използвани в пожарогасителната и аварийно-спасителната дейност, с продуктови спецификации и стандарти.

Чл. 167д. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Информационно-аналитичната дейност по пожарна защита и спасяване включва събиране, обработване, съхраняване, анализиране, използване и предоставяне на информация за:

1. възникналите пожари, аварии, бедствия и катастрофи и извършените пожарогасителни и аварийно-спасителни дейности;
2. мерките за административна принуда и административнонаказателните мерки;
3. стратегическите и особено важните обекти;
4. противопожарната и спасителната техника, въоръжение и гасителни средства;
5. плановете за ликвидиране на последиците от пожари, аварии, бедствия и катастрофи;
6. издадените разрешения на търговци, извършващи пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност или противопожарно обследване на обекти.

Чл. 167е. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Разрешителната и контролната дейност на търговци, които осъществяват пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност или противопожарно обследване на обекти, включва издаване на разрешения и контрол за спазване на изискванията при осъществяване на тези дейности.

Част трета. ДЪРЖАВНА СЛУЖБА В МВР

Глава четиринадесета. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪРЖАВНАТА СЛУЖБА В МВР

Чл. 168. Постъпването на държавна служба в МВР и професионалното развитие на служителите се основава на следните принципи:

1. прозрачност - прилагане на ясни и точни критерии за оценка и процедурни правила за назначаване, професионално развитие и прекратяване на служебните правоотношения;

2. публичност - обявяване на процедурите и механизмите за подбор и развитие в кариерата;

3. конкурсно начало - осигуряване на обективност чрез отчитане на професионалните качества, опит и квалификация;

4. забрана за дискриминация;

5. равни възможности на всеки служител за развитие в кариерата;

6. прилагане на мотивационни механизми за професионално развитие;

7. централизирано планиране и управление на подбора и професионалната кариера.

Глава петнадесета. СЛУЖИТЕЛИ НА МВР

Раздел I. Статут на служителите на МВР

Чл. 169. (1) Служители на МВР са:

1. държавните служители;

2. лицата, работещи по трудово правоотношение.

(2) Статутът на държавните служители в МВР се урежда с този закон.

(3) Статутът на лицата, работещи по трудово правоотношение, се урежда при условията и по реда на Кодекса на труда и на този закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Статутът на служителите на МВР, участващи в мисии извън територията на страната, се урежда с правилника за прилагане на закона.

Чл. 170. (1) Държавните служители в МВР съобразно изпълняваните функции и притежаваната квалификация изпълняват държавна служба в МВР в една от следните категории:

1. категория А - висш ръководен персонал;

2. категория Б - ръководен персонал.

3. (доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) категория В - експертен персонал с ръководни функции и експертен персонал с контролни функции;

4. категория Г - експертен персонал;

5. категория Д - изпълнителски персонал с контролни функции;

6. категория Е - изпълнителски персонал.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Категориите по ал. 1 за държавните служители с полицейска подготовка и подготовка за пожарна защита и спасяване имат специфичните наименования:

1. категория А - главен комисар, старши комисар;

2. категория Б - комисар;

3. категория В - главен инспектор, старши инспектор;

4. категория Г - инспектор;

5. категория Д - главен полицай/главен пожарникар;

6. категория Е - полицаи/пожарникари.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Министерът на вътрешните работи определя в категории Г и Е степени, отразяващи професионалния опит на служителите.

(6) Новопостъпилите държавни служители, които подлежат на задължителна първоначална професионална подготовка, се назначават като стажанти за периода на обучението.

(7) Министерът на вътрешните работи утвърждава Класификатор на длъжностите в МВР, който се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 171. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Министерът на вътрешните работи утвърждава щатове на структурите и длъжностите в рамките на утвърдения числен състав и бюджет.

(2) В щатове се определят категориите, наименованията на длъжностите, видът на конкурса, изискванията за минимално образование или образователно-квалификационна степен, квалификацията и числения състав на структурните звена на МВР.

Чл. 172. (1) Служителите на МВР полагат клетва за спазване на Конституцията и законите на страната и за лоялност към държавните институции в Република България.

(2) Служителите на МВР не могат да членуват в политически партии, да осъществяват политическа дейност, да изразяват политически възгледи, както и да предприемат други действия по служба, с които се нарушава политическият им неутралитет.

Чл. 173. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) На държавните служители е забранено да участват в събрания, митинги и манифестации на политически партии, включително в извънслужебно време.

Чл. 174. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За привличане на държавен служител в МВР като обвиняем незабавно се уведомява министърът на вътрешните работи.

Чл. 175. (1) При осъществяване на правомощията си държавните служители в МВР удостоверяват качеството си със служебна карта или с личен знак. Видът на служебната карта и на личния знак се определя от министъра на вътрешните работи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Министерът на вътрешните работи определя вида и модела на униформеното облекло, реда за предоставянето и носенето му, както и другите принадлежности, свързани с изпълнението на служебните задължения на държавните служители, върху които са поставени символи и отличителни знаци на структурите на МВР.

(3) Отличителните знаци на униформеното облекло на държавните служители съответстват на притежаваната категория.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Забранява се на лица, неоправомощени със закон, използването на униформено облекло, символи и отличителни знаци, полицейски лампи, маскировъчни качулки или надписи, въведени за структурите на МВР и показващи принадлежност към тях.

(5) Държавните служители носят служебно оръжие при условия и по ред, определени с инструкция на министъра на вътрешните работи.

Чл. 176. (1) Когато изпълняват служебни задължения извън работното си място, държавните служители са длъжни да поддържат връзка с ръководителите си.

(2) Държавните служители са длъжни да изпълняват и извън установеното работно време задълженията, произтичащи от функциите на МВР. Те са длъжни да се намесят за оказване помощ на лица, намиращи се в опасност, и за предотвратяване или пресичане на правонарушения.

Чл. 177. (1) Държавните служители в МВР не могат да изпълняват друга държавна служба, освен в случаите, определени с този или друг закон.

(2) Държавните служители не могат да извършват дейност, несъвместима със службата им.

(3) Несъвместимост със службата в МВР е налице, когато държавните служители:

1. биха се оказали в йерархическа връзка на ръководство и контрол със съпруг или съпруга, роднина по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до четвърта степен включително;

2. са еднолични търговци, съдружници в търговско дружество, управители или изпълнителни членове на търговско дружество, търговски пълномощници, прокуристи, търговски представители;

3. извършват търговска дейност;

4. работят по трудово правоотношение или по граждански договор, освен за осъществяване на преподавателска дейност;

5. участват в управителни и контролни органи на търговски дружества.

(4) Не се смята за търговска дейност по смисъла на ал. 3, т. 3 участието в приватизацията с приватизационни бонове и в кооперации - със земеделски земи или гори с възстановено право на собственост.

(5) Несъвместимост със службата в МВР е налице и в случаите, когато държавните служители са избрани за народни представители, кметове или общински съветници.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Несъвместимост със служба в МВР не е налице:

1. в случаите по чл. 84;

2. при участие в търговски дружества, чийто принципал е министърът на вътрешните работи;

3. при участие в юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност;

4. при участие в проекти и програми, свързани с дейността на МВР и финансирани със средства на Европейския съюз.

(7) В 7-дневен срок от възникване на обстоятелствата по ал. 1, 3 и 5 държавните

служители са длъжни да подадат декларация.

Чл. 178. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.) Държавните служители са длъжни да декларират по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси всеки частен интерес, който имат във връзка с функциите на структурното звено, в което работят.

(2) Държавните служители са длъжни да не участват при обсъждането, подготовката и вземането на решения, когато те или свързаните с тях лица са заинтересовани от съответното решение или когато имат със заинтересованите лица отношения, порождащи основателни съмнения в тяхната непристрасност.

(3) В случаите по ал. 2 държавните служители писмено уведомяват съответния орган по чл. 186, ал. 1.

Раздел II. Изисквания за постъпване на служба в МВР

Чл. 179. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Държавен служител в МВР може да бъде дееспособно физическо лице, което:

1. има само българско гражданство;
2. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията, или не е освободено от наказателна отговорност за извършено умишлено престъпление от общ характер с налагане на административно наказание по чл. 78а от Наказателния кодекс;
3. не е привлечено като обвиняем или не е подсъдимо за умишлено престъпление от общ характер;
4. отговаря на изискванията за възраст, образование, психо-физическа годност и професионална подготовка за заемане на длъжността.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) В съответствие със специфичните изисквания за заемане на длъжността, освен изискванията по ал. 1, с обявяването на конкурса може да се определят и други изисквания.

(3) Специфичните изисквания за възраст, образование, психо-физическа годност и професионална подготовка по ал. 1 се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За работа по трудово правоотношение се приемат лица, които са български граждани и отговарят на изискванията на ал. 1, т. 2 и 3.

Раздел III. Назначаване на държавна служба

Чл. 180. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За назначаване на държавна служба в МВР се провежда конкурс.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Конкурсът се обявява със заповед на министъра на вътрешните работи или на оправомощено от него лице.

(3) (Предишна ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Обявлението за конкурса се публикува в регистъра по чл. 61, ал. 1 от Закона за администрацията, в един

централен или местен ежедневник и на страницата на МВР в интернет.

(4) (Предишна ал. 3, доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Конкурсът се провежда от комисия в състав, определен със заповед на министъра на вътрешните работи или оправомощено от него лице за всеки конкретен случай.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Условието и редът за провеждане на конкурсите се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

Чл. 181. (1) Лицата, кандидатстващи за държавна служба в МВР на длъжности, за които се изисква задължително първоначално професионално обучение, постъпват само в категориите Г или Е.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) На държавните служители - стажанти, успешно завършили курса за първоначална професионална подготовка, се присъжда съответната категория и те се назначават на длъжност в структурите на МВР.

Чл. 182. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Допускането на кандидатите до конкурса се извършва от конкурсна комисия. До участие се допускат лица, които са представили необходимите документи и отговарят на условията за съответния конкурс.

(2) Конкурсната комисия обявява по общодостъпен начин списъци на допуснатите и недопуснатите кандидати в 7-дневен срок от крайната дата за подаване на документите. Комисията посочва датата и мястото на провеждане и часа за започване на конкурса.

(3) Недопускането до участие в конкурса може да се обжалва пред министъра на вътрешните работи в 7-дневен срок от датата на обявяване на списъка. Министърът се произнася в 7-дневен срок. Жалбата не спира конкурсната процедура. Решението по жалбата не подлежи на съдебен контрол.

(4) Конкурсната комисия обявява по общодостъпен начин резултатите от отделните етапи на конкурса и крайното класиране на кандидатите.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

(6) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) След приключване на конкурсната процедура органът по назначаването издава акт за назначаване на класираните кандидати.

Чл. 183. Министърът на вътрешните работи присъжда категориите на държавните служители в МВР.

Чл. 184. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Генералният комисар на МВР се назначава от президента на Република България по предложение на Министерския съвет.

(2) Министърът на вътрешните работи присъжда категория А - главен комисар, на назначения служител по ал. 1 след издаване на указа на президента на Република България.

(3) При освобождаване от длъжността по ал. 1 държавният служител запазва присъдената категория.

Чл. 184а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Министърът на вътрешните работи

назначава заместниците на генералния комисар на МВР.

Чл. 185. Министърът на вътрешните работи назначава държавните служители:

1. на длъжности от категория А извън случаите по чл. 184, ал. 1, както и на длъжности от категории Б и В;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) на длъжности от категория Г при първоначално назначаване на държавна служба;
3. стажанти.

Чл. 186. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Директорите на главните дирекции, на областните дирекции, на специализираната дирекция "Оперативни технически операции", на дирекция "Вътрешна сигурност", на специализираните административни дирекции, на Медицинския институт, на научноизследователските и научно-приложните институти и ректорът на Академията на МВР назначават държавните служители на длъжности от категории Г, Д и Е извън случаите по чл. 185, т. 2.

(2) Органите по ал. 1 сключват трудови договори с лицата, работещи по трудово правоотношение, при условията и по реда на Кодекса на труда.

Чл. 187. (1) При постъпване на служба в МВР държавните служители полагат клетва и подписват декларация за политически неутралитет и декларация за имуществото и доходите си.

(2) Отказът да се положи клетва или да се подпишат декларациите по ал. 1 е пречка за постъпване на държавна служба.

(3) Декларацията за имуществото и доходите се подава ежегодно до 31 март.

Чл. 188. (1) Службата в МВР започва от датата на заемане на длъжността, включително като стажант.

(2) При първоначално присъждане на категория и назначаване на длъжност започва да тече едногодишен срок за изпитване за държавните служители, считано от датата на заемане на длъжността.

(3) Срокът за изпитване не тече през времето, през което държавният служител е бил в законоустановен отпуск.

Раздел IV. Преминаване на държавната служба

Чл. 189. (1) Професионалната кариера на държавния служител се основава на последователно израстване в следващата категория чрез конкурс и преминаване на съответна професионална подготовка.

(2) За израстване в категория А конкурс не се провежда.

(3) Допускането до участие и класирането в конкурс за израстване в категория могат да бъдат обжалвани в 7-дневен срок пред министъра на вътрешните работи. Министърът се произнася в 7-дневен срок. Жалбата не спира конкурсната процедура. Решението по жалбата не подлежи на съдебен контрол.

(4) Условията и редът за израстване в категория, както и в степените на

категории Б, Г и Е, се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

Чл. 190. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Заемането на по-висока длъжност в рамките на притежаваната категория се предхожда от конкурс.

(2) Видовете конкурси по ал. 1 са:

1. конкурс за длъжности с общ профил;
2. конкурс за специфични длъжности;
3. конкурс за длъжности с особена отговорност.

(3) При провеждане на конкурс за заемане на длъжности с общ профил се прилага точкова система за оценка на професионалния опит, професионалната квалификация, изпълнението на служебните задължения, отличията и наградите на участниците в конкурса.

(4) Конкурс за специфични длъжности, изискващи специализирана подготовка или професионални умения и опит в конкретни области, се провежда по документи и чрез един или повече от следните начини:

1. решаване на тест;
2. практически изпит;
3. писмена разработка или защита на концепция;
4. интервю.

(5) Конкурс за длъжности с особена отговорност се провежда по документи.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Отказът от допускане до участие и класирането в конкурсите по ал. 2 могат да бъдат обжалвани в 7-дневен срок пред министъра на вътрешните работи. Министърът се произнася в 7-дневен срок. Жалбата не спира конкурсната процедура. Решението по жалбата не подлежи на съдебен контрол.

(7) Условието и редът за провеждане на конкурси за заемане на длъжности в рамките на притежаваната категория се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

Чл. 191. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Държавният служител може да бъде назначаван без конкурс на друга равна по степен длъжност в рамките на притежаваната категория в следните случаи:

1. съкращаване на длъжността;
2. възстановяване на незаконно уволнен служител;
3. установени незадоволителни резултати в служебната дейност въз основа на оценка на изпълнението на длъжността;
4. намалена работоспособност за изпълнение на служебните задължения поради здравословни причини;
5. (отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)
6. (доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) наличие на обстоятелства по чл. 177, ал. 3, т. 1 или по чл. 178, ал. 1, констатирани след подаване на декларация в законоустановения срок;
7. когато заема длъжност с особена отговорност;
8. участие в мисии на международни организации, както и при приключване на участието;
9. завръщане от неплатен отпуск по чл. 212, т. 8.

(2) Назначаването по ал. 1 се извършва при спазване на следните условия:

1. новата длъжност да отговаря на категорията и професионалната квалификация на служителя;

2. новото работно място да е в същото населено място и по възможност в същото основно структурно звено, а при липса на подходящи незаети места - и в друго населено място или основно структурно звено.

(3) Установяването на обстоятелствата по ал. 1, т. 3 и 4 се извършва по ред, определен в правилника за прилагане на закона.

(4) В случаите по ал. 1, т. 7 държавният служител, придобил категория А, може да бъде назначаван и на длъжности, предвидени за категория Б, като запазва придобитата категория А.

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) По искане на държавния служител той може да бъде назначаван без конкурс на друга равна по степен длъжност в рамките на притежаваната или на длъжност от по-ниска категория. Редът за това се определя с наредба на министъра на вътрешните работи.

(6) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При назначаване на длъжност в рамките на по-ниска категория държавният служител запазва притежаваната от него категория и възнаграждението за нея.

Чл. 192. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Държавният служител може да бъде временно назначаван на вакантна длъжност от същата или следващата по-висока категория до заемането ѝ или при отсъствие на титуляря над 30 дни по ред, определен с наредба на министъра на вътрешните работи.

(2) Временното назначаване се извършва със съгласието на служителя, освен в случаите на мотивирана служебна необходимост.

(3) Временното назначаване е за срок до една година. Временно назначаване за по-дълъг срок може да се прилага, когато титулярят на длъжността е в законоустановен отпуск за срок над една година.

(4) За срока на временното назначаване държавният служител получава заплатата за категория и заплатата за длъжност и допълнителните възнаграждения, произтичащи от временно заеманата длъжност.

Чл. 192а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При служебна необходимост или при изменение на оперативната обстановка министърът на вътрешните работи може да премества за срок до една година в същото или в друго населено място държавен служител на същата или на друга длъжност в рамките на притежаваната категория.

Раздел V. Професионална подготовка

Чл. 193. (1) Професионалната подготовка на служителите в МВР се провежда под формата на професионално образование и професионално обучение.

(2) Професионалното обучение при първоначално постъпване и при израстване в категория се провежда в Академията на МВР.

(3) Професионалното обучение на държавните служители в МВР се извършва в Академията на МВР, в научноизследователските и научно-приложните институти на МВР и в други учебни заведения.

(4) Професионална подготовка може да се извършва и в сродни учебни заведения на други държави.

Чл. 194. (1) Приетите в Академията на МВР за придобиване на професионално образование в редовна форма на обучение имат статут на курсанти.

(2) Правата и задълженията на курсантите се определят с правилника за устройството и дейността на Академията на МВР.

(3) Курсантите получават униформено облекло и стипендия в размер, при условия и по ред, определени с инструкция на министъра на вътрешните работи.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) По време на подготовката лицата по ал. 1 не могат да бъдат използвани за служба в основните структури на МВР освен за целите на обучението.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) След дипломирането на курсантите се присъжда категория Г и те се назначават в основните структури на МВР.

Чл. 195. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Курсантите, завършили редовно обучение в Академията на МВР са длъжни да служат в МВР за срок не по-кратък от 10 години въз основа на подписан договор с министъра на вътрешните работи или оправомощено от него лице при приемането им за обучение.

Чл. 196. (1) Спечелилите конкурс за постъпване на служба в МВР подлежат на първоначално професионално обучение.

(2) Министърът на вътрешните работи утвърждава списък на длъжностите, за които не се изисква първоначално професионално обучение.

Чл. 197. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) По време на първоначалното професионално обучение стажантите не могат да бъдат използвани за служба в основните структури на МВР освен за целите на обучението.

(2) Правата и задълженията на стажантите във връзка с първоначалното професионално обучение се определят в правилника за устройството и дейността на Академията на МВР.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Стажантите се задължават да служат в МВР не по-малко от 5 години след завършване на обучението въз основа на подписан договор с министъра на вътрешните работи или с оправомощени от него длъжностни лица при започване на обучението.

Чл. 198. (1) Курсантите, отстранени от обучение поради слаб успех, по дисциплинарен ред, при осъждане за умишлено престъпление от общ характер, напуснали по собствено желание по време на обучението, както и отказали след дипломиране да заемат съответната длъжност, възстановяват на МВР разходите за издръжка и обучение за периода, в който са били обучавани.

(2) Разходите по ал. 1 се възстановяват и от освободените от служба стажанти.

(3) Разходите по ал. 1 се възстановяват и от държавните служители, чието

служебно правоотношение е прекратено по тяхно желание или по дисциплинарен ред, преди да са изслужили срока по чл. 195 и чл. 197, ал. 3, пропорционално на времето на изпълнение.

Раздел VI. Възнаграждения, материално и социално осигуряване на служителите на МВР

Чл. 199. (1) Държавните служители получават основно месечно възнаграждение, което се образува от заплатата за категория и заплатата за длъжност.

(2) Размерите на заплатите за категория, както и размерите на заплатите за най-ниската и най-високата длъжност във всяка категория, се определят от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.

(3) Базата за определяне размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската длъжност се утвърждава ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България, като месечното възнаграждение се увеличава с коефициент спрямо базата, както следва:

1. за най-ниската длъжност в категория Г - не по-малко от 2,1;
2. за най-ниската длъжност в категория Е - не по-малко от 1,4.

(4) Стажантите получават месечно възнаграждение в размер, определен от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.

Чл. 200. Конкретният размер на заплатата за длъжност се определя от министъра на вътрешните работи и се състои от:

1. възнаграждение за ниво, което отразява мястото на съответната длъжност в йерархията;
2. възнаграждение, което отразява специфичните условия на работното място.

Чл. 201. (1) На държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за продължителна работа върху основното месечно възнаграждение в размер 2 на сто за всяка година трудов стаж, но не повече от 40 на сто.

(2) При определяне размера на допълнителното възнаграждение по ал. 1 се взема предвид целият трудов стаж, приравнен към първа категория труд.

Чл. 202. (1) На държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения и за:

1. специфични условия на труд - при условия и в размери, определени от министъра на вътрешните работи;
2. постигнати резултати в служебната дейност въз основа на оценка;
3. извънреден труд;
4. научна степен;
5. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

(2) Допълнителното възнаграждение по ал. 1, т. 2 се изплаща на тримесечен период. Условията и редът за оценяване на служителите и за формиране на допълнителното възнаграждение се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

работи.

(3) Служителите на МВР, работещи в Медицинския институт на МВР, получават и възнаграждение за работа по клинични пътеки съгласно Националния рамков договор.

Чл. 203. (1) Лицата, работещи по трудово правоотношение, получават основно месечно възнаграждение, което се образува от заплатата за длъжност и добавката за работа в МВР.

(2) Базата за определяне размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската длъжност се утвърждава ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България, като месечното възнаграждение се увеличава с коефициент спрямо базата, както следва:

1. за висше образование - не по-малко от 1,6;

2. за средно образование - не по-малко от 1,1.

(3) Размерът на добавката за работа в МВР се определя със заповед на министъра на вътрешните работи.

(4) Лицата, работещи по трудово правоотношение, получават и допълнителното възнаграждение по чл. 202, ал. 1, т. 2.

(5) На лицата по ал. 1 се изплаща ежегодно сума за облекло в размера за неносещите униформа държавни служители при условия и по ред, определени със заповед на министъра на вътрешните работи.

Чл. 204. (1) На служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност.

(2) На държавните служители се осигуряват работно и униформено облекло и друго вещеве имущество и снаряжение, а на неносещите униформа - левовата равностойност на униформеното облекло.

(3) За извършване на дейности, свързани с вредни за здравето последици, на служителите на МВР се осигуряват безплатна предпазна храна и противоотрови.

(4) При преместване на работа в други населени места в случаите, определени от министъра на вътрешните работи, на държавните служители и на членовете на техните семейства се изплащат еднократно обезщетение и транспортните разходи при преместването.

(5) Служителите, както и членовете на семействата на загиналите при изпълнение на служебните си задължения държавни служители, изпаднали в тежко материално положение, се подпомагат с парични средства по ред, определен от министъра на вътрешните работи.

(6) Размерът на сумите и доволствията по ал. 1 - 5, условията и редът за предоставянето им се определят ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи.

Чл. 205. При смърт на служител на МВР разноските за погребението се поемат от МВР в размер, определен от министъра на вътрешните работи.

Чл. 206. Задължителното социално и здравно осигуряване на държавните

служители е за сметка на републиканския бюджет.

Чл. 207. Трудът на държавните служители при пенсиониране се зачита като първа категория.

Чл. 208. (1) Служителите на МВР задължително се застраховат срещу смърт, временна неработоспособност или трайно загубена или намалена работоспособност вследствие на злополука за сметка на републиканския бюджет.

(2) Задължителното застраховане не е пречка за сключване на други застрахователни договори от заинтересованите.

Чл. 209. При изпълнение на служебните си задължения държавните служители в МВР пътуват безплатно в обществения градски транспорт.

Чл. 210. На държавните служители, които ползват жилище при условията на свободно договаряне, МВР изплаща компенсационни суми при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

Раздел VII. Работно време и отпуски

Чл. 211. (1) Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица.

(2) За държавните служители, които изпълняват служебните си задължения при вредни, опасни или специфични условия на труд, се установява намалено работно време.

(3) Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период.

(4) За държавните служители в МВР, извън тези по ал. 2 и работещите на смени, се установява ненормиран работен ден. Те са длъжни при необходимост да изпълняват служебните си задължения и след изтичане на редовното работно време.

(5) Работата извън редовното работно време се компенсира със:

1. допълнителен платен годишен отпуск за работата в работни дни и с възнаграждение за извънреден труд за работата в почивни и празнични дни - за служителите по ал. 4;

2. възнаграждение за извънреден труд за отработени до 50 часа на отчетен период и с допълнителен отпуск за отработеното време над 50 часа - за служителите по ал. 3.

(6) Извънредният труд по ал. 5 се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

(7) Редът за разпределянето на работното време, за неговото отчитане и за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време се определя с инструкция на министъра на вътрешните работи.

Чл. 212. (1) Държавните служители в МВР имат право на следните видове отпуски:

1. редовен платен годишен отпуск - в размер 30 работни дни;
2. допълнителен платен годишен отпуск - по един ден за всяка прослужена година, включително за приравнения трудов стаж, но не повече от 10 работни дни;
3. допълнителен платен годишен отпуск по чл. 211, ал. 5 - до 12 работни дни;
4. допълнителен платен годишен отпуск при преместване на работа в друго населено място - в размер до три работни дни, който не може да се компенсира с парично обезщетение;
5. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) допълнителен платен отпуск до 5 работни дни за календарна година при награждаване с "обявяване на благодарност" от министъра, заместник-министрите и генералния комисар на МВР и до три работни дни при награждаване от ръководителите на основните структури по чл. 186, ал. 1;
6. неплатен отпуск - до 6 месеца, веднъж през цялата служба;
7. неплатен отпуск - за времето на участие в международни мисии или в международни организации, въз основа на договори, по които Република България е страна;
8. неплатен отпуск по реда на чл. 259;
9. неплатен служебен отпуск по реда на чл. 52, ал. 1 - 3 от Закона за избиране на народни представители и чл. 47 от Закона за местните избори;
10. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) неплатен отпуск - за времето на провеждане на стаж по чл. 294 от Закона за съдебната власт.

(2) Отпуските по ал. 1 се зачитат за трудов стаж по този закон, освен в случаите по ал. 1, т. 10.

(3) За времето на платения годишен отпуск държавните служители в МВР получават основното месечно възнаграждение и допълнителните възнаграждения с постоянен характер съобразно размера им към момента на започване ползването на отпуска.

(4) Забранява се компенсирането на отпуските по ал. 1, т. 1 - 3 и 5 с парично обезщетение освен при прекратяване на служебното правоотношение.

(5) Пътуването на служителите на МВР на територията на страната по време на платен годишен отпуск веднъж в годината е за сметка на МВР.

Чл. 213. (1) Държавните служители в МВР имат право на отпуск за работа във вредни за здравето условия, за изпълнение на обществени и граждански задължения, за временна неработоспособност, за бременност, раждане и осиновяване, за кърмене и хранене на малко дете, за отглеждане на малко дете, при смърт или тежко заболяване на родител, за приеман изпит в учебно заведение и за обучение, както и на неплатен отпуск, при условията, по реда и в размерите, предвидени в Кодекса на труда.

(2) Бременните държавни служителки в МВР се ползват от специалната закрила по Кодекса на труда.

Раздел VIII. Отличия и награди

Чл. 214. Служителите на МВР могат да бъдат награждавани с отличия и награди

за постигнати високи резултати, за конкретен съществен принос при изпълнение на служебните си задължения или за продължителна служба в МВР.

Чл. 215. (1) Отличията са:

1. писмена похвала;
2. обявяване на благодарност с допълнителен платен отпуск в размерите по чл. 212, ал. 1, т. 5;
3. почетно отличие на МВР;
4. почетен знак на МВР.

(2) Наградите са парични и предметни.

(3) Отличията и наградите се дават от министъра на вътрешните работи, а в случаите по ал. 1, т. 1 и 2 и ал. 2, с изключение на огнестрелното оръжие - и от служители, определени от него.

(4) Условието и редът за награждаване, както и съдържанието на отличията и наградите се определят в правилника за прилагане на закона.

Чл. 216. За оказване на съдействие и конкретна помощ на МВР български или чужди граждани могат да бъдат награждавани с почетното отличие на МВР и с парични или предметни награди, включително и с огнестрелно оръжие.

Раздел IX. Разследващи полицаи (Загл. изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

Чл. 217. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За разследващи полицаи са назначават след конкурс лица, които отговарят на изискванията за постъпване на служба в МВР по чл. 179 и имат висше образование.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Длъжностите за разследващи полицаи са:

1. главен разследващ полицай;
2. старши разследващ полицай;
3. разследващ полицай;
4. младши разследващ полицай.

(4) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) На длъжностите по ал. 3, т. 1 и 2 се назначават лица с висше юридическо образование, а лицата по ал. 3, т. 3 и 4, които нямат висше юридическо образование или завършена Академия на МВР, преминават задължително обучение по разследване в Академията на МВР.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За длъжностите по ал. 3, т. 2 - 4 се присъжда категория Г, а по ал. 3, т. 1 - категория Б или В.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За длъжностите по ал. 3, т. 2 - 4 могат да кандидатстват и държавни служители в МВР, притежаващи категория Г, а по ал. 3, т. 1 - категория Б или В.

Чл. 218. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За заемане на длъжност разследващ полицай се изисква най-малко една година юридически стаж или една година стаж като младши разследващ полицай.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За заемане на длъжност старши разследващ полицаи се изисква най-малко четири години юридически стаж или три години стаж като разследващ полицаи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За заемане на длъжност главен разследващ полицаи се изисква най-малко пет години юридически стаж или четири години стаж като старши разследващ полицаи.

Чл. 219. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Главният разследващ полицаи осъществява и координация и методическо ръководство на дейността на разследващите полицаи, като следи за законосъобразното провеждане на разследването, изпълнението на задължителните указания на прокурора и спазването на срока за разследване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Главният разследващ полицаи ежегодно изготвя оценка за работата на младшия разследващ полицаи, разследващия полицаи и старшия разследващ полицаи, като взема предвид и становището на съответния прокурор по чл. 144, ал. 3 от Закона за съдебната власт.

Чл. 220. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При израстване в степен или в категория се вземат предвид оценките от главния разследващ полицаи и становищата на съответния прокурор по чл. 144, ал. 3 от Закона за съдебната власт.

Чл. 221. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Наблюдаващият прокурор може да прави предложение за награждаване на разследващия полицаи за постигнати високи резултати или за конкретен съществен принос при изпълнение на служебните му задължения.

Чл. 222. (1) Системното нарушаване на сроковете, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, или извършването на действия, които неоправдано забавят наказателното производство, съставляват дисциплинарно нарушение.

(2) Когато установи наличие на основание по ал. 1, наблюдаващият прокурор може да направи предложение за налагане на дисциплинарно наказание до органа по чл. 228.

(3) При получен сигнал за нарушаване на забраната по чл. 54, ал. 5 прокурорът може да сигнализира органа по чл. 228.

Чл. 223. Доколкото в този раздел не е предвидено друго, се прилагат общите правила за държавните служители в МВР.

Глава шестнадесета. ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 224. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Държавните служители в МВР, които са нарушили служебната дисциплина, се наказват с предвидените в този закон наказания.

(2) Дисциплинарните нарушения са:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) неизпълнение на разпоредбите на този закон и издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове, на заповедите и разпоредженията на министърът на вътрешните работи, заместник-министрите и генералният комисар на МВР и на преките ръководители;

2. неизпълнение на служебните задължения;

3. неспазване на служебните правомощия;

4. неспазване на правилата на Етичния кодекс за поведение на държавните служители в МВР.

(3) Държавните служители в МВР носят дисциплинарна отговорност, независимо че деянията им могат да са основание за търсене и на друг вид отговорност.

Чл. 225. (1) Дисциплинарните наказания се налагат не по-късно от два месеца от откриване на нарушението и не по-късно от една година от извършването му.

(2) Когато дисциплинарното нарушение е и престъпление или административно нарушение, сроковете по ал. 1 започват да текат от влизане в сила на присъдата или на наказателното постановление.

(3) Сроковете по ал. 1 не текат, когато държавният служител е в законоустановен отпуск или му е наложена мярка за неотклонение задържане под стража или домашен арест.

Чл. 226. (1) Дисциплинарните наказания са:

1. мъмрене;

2. писмено предупреждение;

3. порицание;

4. недопускане до конкурс за израстване в категория или в степен за срок от една до три години;

5. (доп. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) понижаване в длъжност или степен на длъжност за срок до една година;

6. уволнение.

(2) За едно и също дисциплинарно нарушение може да се наложи само едно дисциплинарно наказание.

Чл. 227. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Тежки нарушения на служебната дисциплина, за които се налага дисциплинарно наказание уволнение, са:

1. осъждане за умишлено престъпление от общ характер или лишаване от право да се заема държавна длъжност;

2. нарушаване забраната на чл. 172, ал. 2 или на чл. 173;

3. неподаване на декларацията по чл. 177, ал. 7;

4. нарушаване на правилата за защита на класифицираната информация, довело до нерегламентиран достъп;

5. неявяване на работа без уважителни причини в два последователни работни дни;

6. демонстративно неподчинение или подбуждане към такова, заплаха или насилствени действия спрямо ръководител или подчинен;

7. превишаване на власт или използване на служебното положение за лична

облага или за облага на трети лица;

8. злоупотреба с власт или доверие;

9. умишлени нарушения на служебните задължения, които са причинили значителна вреда на държавата, МВР, юридически лица или граждани;

10. извършване на друго тежко дисциплинарно нарушение.

(2) В случаите на временно отстраняване от длъжност по реда на Наказателно-процесуалния кодекс за извършени умишлени престъпления по дела, приключили с влязла в сила присъда, дисциплинарното наказание уволнение се налага от датата на отстраняването.

Чл. 228. Наказанията се налагат със заповеди от:

1. министъра на вътрешните работи - за всички наказания по чл. 226 за стажантите и служителите от категории А, Б, В и Г, без наказанието уволнение, ако служителят е назначен с указ;

2. органите по чл. 186, ал. 1 - за всички наказания по чл. 226 за служителите от категории Д и Е, а за служителите от категории А, Б, В и Г - без наказанията по чл. 226, ал. 1, т. 4 - 6;

3. служители на длъжност "началник на сектор", приравнените на нея и по-висока - за наказанията по чл. 226, ал. 1, т. 1 - 3;

4. служители на длъжност "началник на група" и приравнените на нея - за наказанията по чл. 226, ал. 1, т. 1 и 2.

Чл. 229. (1) Дисциплинарно наказващият орган е длъжен преди налагане на дисциплинарното наказание да изслуша държавния служител или да приеме писмените му обяснения, освен когато по зависещи от държавния служител причини той не може да бъде изслушан или да даде писмени обяснения.

(2) При определяне вида и размера на дисциплинарните наказания се вземат предвид тежестта на нарушението и настъпилите от него последици, обстоятелствата, при които е извършено, формата на вината и цялостното поведение на държавния служител по време на службата.

(3) За разкриване на обективната истина могат да се използват всички начини и средства, допустими от закон.

(4) Наказващият орган е длъжен да събере и оцени всички доказателства, включително събраните при одити или други проверки, както и доказателствата, посочени от държавния служител.

(5) Дисциплинарното производство се провежда в отсъствие на държавния служител, когато това няма да попречи за разкриване на обективната истина, ако държавният служител:

1. не е намерен на посочения от него адрес или го е променил, без да уведоми съответния орган;

2. се намира в чужбина, без да е в законоустановен отпуск или в служебна командировка, и не е представил уважителни причини за това.

Чл. 230. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При наличие на данни за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 227, ал. 1, т. 2 - 10 дисциплинарното производство се

образува с писмена заповед на:

1. министъра на вътрешните работи - за държавните служители категории А, Б, В и Г и за стажантите за придобиване на категории Г и Е;

2. органа по чл. 186, ал. 1 - за държавните служители от категории Д и Е.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) В заповедта по ал. 1 се определя и дисциплинарно-разследващият орган.

(3) Дисциплинарно-разследващият орган е длъжен да извърши всички процедурни действия по доказване на дисциплинарното нарушение. При осъществяване на функциите си по дисциплинарното производство дисциплинарно-разследващите органи са независими и се подчиняват само на закона.

(4) Държавният служител, срещу когото се води дисциплинарното производство, може да участва в производството самостоятелно или да бъде подпомаган в защитата си от посочен от него служител на МВР.

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) При образувано дисциплинарно производство служебното правоотношение не може да се прекрати на основание чл. 245, ал. 1, т. 4.

Чл. 231. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Дисциплинарните нарушения извън посочените в чл. 227, ал. 1 и редът за налагане и изпълнение на дисциплинарните наказания се урежда в правилника за прилагане на закона.

Чл. 232. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) (1) Заповедта за дисциплинарното наказание се връчва на държавния служител срещу подпис, като се отбелязва датата на връчване.

(2) При отказ на служителя да получи заповедта, тя му се обявява в присъствието на двама служители на МВР, които удостоверяват отказа с подпис.

(3) При невъзможност заповедта да бъде връчена лично се изготвя съобщение за връчване, което се изпраща на адреса за кореспонденция на държавния служител с препоръчано писмо с обратна разписка или чрез служител на МВР. Ако държавният служител не бъде открит на посочения адрес за кореспонденция, съобщението се поставя на определеното за целта място в съответната структура. За поставянето на съобщението се съставя протокол, подписан от двама служители на МВР.

(4) От деня, следващ поставянето на съобщението, започва да тече 14-дневен срок, в който държавният служител трябва да се яви за връчване на заповедта. При неявяване в определения срок заповедта за дисциплинарното наказание се смята за редовно връчена.

Чл. 233. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта за налагане на дисциплинарно наказание може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 234. (1) Държавен служител в МВР може да бъде временно отстранен от длъжност:

1. по реда на Наказателно-процесуалния кодекс;

2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) когато срещу него е образувано дисциплинарно производство по чл. 230 и служебното му положение би затруднило разкриването на

обективната истина; в този случай отстраняването се извършва от органа по назначаването;

3. когато се явява в състояние, което не му позволява да изпълнява служебните си задължения; в този случай отстраняването се извършва от непосредствения или по-горестоящия ръководител и продължава, докато служителят възстанови годността си за изпълнение на служебните си задължения;

4. (нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) когато бъде отнет достъпът му до класифицирана информация, ако заеманата длъжност изисква такъв - до влизане в сила или отмяната на акта, с който е отнет достъпът до класифицирана информация; в този случай отстраняването се извършва от органа по назначаването.

(2) Държавният служител не получава заплата за времето, през което е бил отстранен.

(3) Когато дисциплинарното производство по ал. 1, т. 2 бъде прекратено или когато на служителя не бъде наложено дисциплинарно наказание уволнение, на него му се изплаща възнаграждението за времето на отстраняване.

Глава седемнадесета. ИМУЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 235. (1) Държавните служители в МВР отговарят имуществено за вредите, които са причинили на държавата по непредпазливост при или по повод изпълнение на служебните си задължения.

(2) За вреди, причинени на граждани при условията на ал. 1, държавните служители в МВР не носят имуществена отговорност към увредения. В тези случаи държавата е длъжна да обезщети увредения за всички имуществени и неимуществени вреди съобразно общите правила на гражданското право.

(3) За вредите, причинени умишлено или в резултат на престъпление или причинени не при или по повод изпълнение на служебните задължения, отговорността на държавните служители в МВР се определя в съответствие с гражданския закон.

(4) Имуществената отговорност на държавните служители в МВР се прилага независимо от дисциплинарната, административнонаказателната или наказателната отговорност за същото деяние, ако такава отговорност се предвижда.

Чл. 236. (1) Държавните служители в МВР не отговарят имуществено за вредите, които са възникнали от рискова дейност, свързана с изпълнението на служебните им задължения.

(2) Държавата и държавните служители в МВР не отговарят за вреди на трети лица, когато са причинени в условията на извънредни обстоятелства при осъществяване на действия, свързани със защита на националната сигурност и общественения ред и при извършване на пожарогасителна или аварийно-спасителна дейност.

Чл. 237. (1) За изплатените обезщетения за вреди, причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на органи и длъжностни лица, МВР има право на иск срещу служителите, които са ги причинили виновно при условията на чл. 235, ал. 1.

(2) Държавата има право на иск срещу служителите, виновно причинили вреди

при условията на чл. 235, ал. 2, за обезщетението, изплатено на увредения.

(3) Когато служителят е изпълнявал служебните си задължения точно, държавата отговаря за всички имуществени и неимуществени вреди, причинени от него на граждани, без да има право да търси от причинителя на вредата възстановяване на платеното от нея.

Чл. 238. (1) Държавните служители в МВР отговарят за причинените вреди, но не и за пропуснатите ползи.

(2) Размерът на вредите се определя към деня на настъпването им, а ако това не може да се установи - към деня на откриването им.

Чл. 239. (1) За вреди, причинени при условията на чл. 235, ал. 1, служителят отговаря в размера на вредата, но не повече от едно брутно месечно възнаграждение.

(2) За вреди, причинени при условията на ал. 1 от висши ръководни служители, отговорността е в размера на вредата, но не повече от три брутни месечни възнаграждения.

Чл. 240. (1) Държавните служители в МВР, чието служебно задължение е да събират, съхраняват, разходват или отчитат парични или материални ценности, отговарят:

1. в размера на вредата, но не повече от три брутни месечни възнаграждения;
2. за липса - в пълен размер заедно със законната лихва от деня на причиняване на вредата, а когато това не може да се установи - от деня на откриване на липсата.

(2) Лицата, които са получили нещо без основание от причинителя на вредата или са се възползвали от увреждането по ал. 1, т. 1, дължат солидарно с причинителя на вредата връщане на полученото до размера на обогатяването. Лицата дължат връщане и на полученото по дарение от причинителя на вредата, когато дарението е със средства, извлечени от причинената вреда.

(3) Исковете по ал. 1, т. 2 и ал. 2 се погасяват с изтичане на 10-годишна давност от деня на причиняването на вредата.

Чл. 241. Когато вредата е причинена от няколко лица, те отговарят:

1. в случаите на ограничена имуществена отговорност - съобразно участието на всеки от тях в причиняването на вредата, а когато това не може да бъде установено - пропорционално на брутното месечно възнаграждение; сборът на дължимите от тях обезщетения не може да надвишава размера на вредата;

2. в случаите на пълна имуществена отговорност - солидарно.

Чл. 242. (1) В случаите на ограничена имуществена отговорност лицата по чл. 228 издават заповеди за основанието и размера на отговорността на служителя.

(2) Заповедта се издава в едномесечен срок от откриването на вредата, но не по-късно от една година от причиняването ѝ, а когато е причинена от ръководен служител или при извършване на отчетна дейност - в тримесечен срок от откриването ѝ, но не по-късно от 5 години от нейното причиняване. Тези срокове не текат, ако е образувано

производство за осъществяване на пълна имуществена отговорност, докато производството е висящо.

(3) Ако служителят в едномесечен срок от връчването на заповедта писмено оспори основанията или размера на отговорността, МВР може да предяви срещу него иск пред съда.

Чл. 243. (1) Пълната имуществена отговорност се осъществява по съдебен ред, освен ако държавният служител не внесе доброволно сумата преди съдебното производство.

(2) Исковете за пълна имуществена отговорност по ал. 1 се погасяват с изтичане на 5-годишна давност, която започва да тече от деня на причиняването на вредата. В тези случаи давността се прекъсва и с акт, съставен от контролен орган, от деня на връчването му на служителя.

Чл. 244. За неуредените в този раздел въпроси се прилагат разпоредбите на гражданския закон.

Глава осемнадесета. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА СЛУЖЕБНОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ

Чл. 245. (1) Служебното правоотношение на държавния служител в МВР се прекратява:

1. при навършване на пределна възраст за служба в МВР - 60 години;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст - по искане на служителя или по инициатива на органа по назначаването;
3. по здравословни причини - при невъзможност държавният служител да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайна неработоспособност, или по здравни противопоказания;
4. по собствено желание;
5. при съкращаване на длъжността;
6. при неявяване или отказ на служителя да заеме длъжността, на която е възстановен, в 14-дневен срок от влизане в сила на съдебното решение за отмяна на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение, освен когато този срок не бъде спазен по уважителни причини;
7. при обективна невъзможност да изпълнява задълженията си поради:
  - а) влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода, когато изпълнението на наказанието не е отложено по реда на Наказателния кодекс, или е наложено наказание по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7 от Наказателния кодекс и не е задължително налагането на дисциплинарно наказание уволнение;
  - б) получаване на най-ниската обща оценка на изпълнението на длъжността;
  - в) незавършване на курса за първоначална професионална подготовка;
  - г) неподаване на декларации по чл. 187, ал. 3;
  - д) установяване наличието на обстоятелства по чл. 179, ал. 2, т. 2, когато не е

задължително налагането на дисциплинарно наказание уволнение;

е) отказ или отнемане на разрешение за достъп до класифицирана информация;

ж) установяване на несъвместимост в случаите по чл. 177, ал. 3;

8. при налагане на дисциплинарно наказание уволнение;

9. при преминаване на изборна длъжност в случаите по чл. 177, ал. 5;

10. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) при прекратяване действието на договор или при намаляване числеността на служителите по договор, сключен на основание чл. 76, ал. 1 или чл. 91д, ал. 1;

11. в периода на срока за изпитване - поради несправяне със служебните задължения след изготвена оценка на изпълнението;

12. при смърт на държавния служител;

13. (нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) при придобиване право на пенсия при условията на чл. 69 от Кодекса за социалното осигуряване - по инициатива на органа по назначаването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Обстоятелствата по ал. 1, т. 3 се установяват въз основа на решение на Централната експертна лекарска комисия, което може да бъде обжалвано пред Административния съд - град София по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) В случаите по ал. 1, т. 9 след прекратяване на пълномощията на изборната длъжност служителят има право да заеме предишната или друга длъжност в рамките на притежаваната категория.

(4) Прекратяване на служебните правоотношения в случаите по ал. 1, т. 3, 5 и 7, буква "е" се допуска само ако служителят откаже да заеме друга предложена му длъжност в рамките на притежаваната категория или ако няма незаета длъжност, подходяща за него.

(5) Редът за прекратяване на служебното правоотношение по ал. 1 и за установяване на обстоятелствата по ал. 1, т. 7, буква "б" и т. 11 се определя в правилника за прилагане на закона.

(6) Държавните служители запазват притежаваната категория при следващо назначаване на държавна служба в МВР, освен в случаите по ал. 1, т. 8 във връзка с чл. 227, ал. 1, т. 1.

Чл. 246. Заповедите за прекратяване на служебното правоотношение на държавните служители се издават от:

1. министъра на вътрешните работи - за стажантите и за държавните служители от категории А, Б, В и Г;

2. органите по чл. 186, ал. 1 - за държавните служители от категории Д и Е.

Чл. 247. (1) Органът по чл. 246 прекратява служебното правоотношение по чл. 245, ал. 1, т. 5 и 7 с едномесечно предизвестие. При неспазване на срока на предизвестие на държавния служител се дължи обезщетение за неспазения срок на предизвестиято.

(2) Заповедта за прекратяване на служебното правоотношение по чл. 245, ал. 1, т. 2 и 4 се издава в срока по ал. 1. Органът по чл. 246 може да прекрати служебното правоотношение преди изтичането на срока, като заплати обезщетение на държавния служител за остатъка от времето.

Чл. 248. Държавните служители в МВР не могат да бъдат освобождавани от служба през време на отпуск, освен в случаите по чл. 245, ал. 1, т. 1 и 3, както и когато са осъдени на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер.

Чл. 249. (1) Заповедта за прекратяване на служебното правоотношение подлежи на незабавно изпълнение.

(2) Служебното правоотношение се прекратява от датата на връчването на заповедта, освен в случаите по:

1. член 245, ал. 1, т. 1 и 3 - от датата на издаване на заповедта;
2. член 245, ал. 1, т. 12 - от датата на смъртта.

Чл. 250. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта за прекратяване на служебното правоотношение може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 251. При отмяна на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение държавните служители в МВР се възстановяват на предишната или на друга равностойна длъжност в рамките на притежаваната категория и могат да я заемат, ако в двуседмичен срок от влизането в сила на съдебното решение се явят в съответната служба.

Глава деветнадесета. ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Чл. 252. (1) При прекратяване на служебното правоотношение държавните служители имат право на обезщетение в размер на толкова месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат, но не повече от 20.

(2) Когато държавните служители са прослужили 10 и повече години и служебното им правоотношение е прекратено по здравословни причини, размерът на еднократното обезщетение не може да бъде по-малък от 15 месечни възнаграждения.

(3) При прекратяване на служебното правоотношение при условията на ал. 2, когато прослуженото време е по-малко от 10 години, еднократното обезщетение е в размер 10 месечни възнаграждения.

(4) При повторно и при всяко следващо прекратяване на служебното правоотношение от полагащото се обезщетение, определено по реда на ал. 1 - 3, се приспадат толкова месечни възнаграждения, колкото вече са получени от служителите на длъжности по чл. 253, ал. 1.

(5) При прекратяване на служебното правоотношение след прослужени 10 и повече години държавните служители имат право на еднократно допълнително вещеве имущество или на левовата му равностойност.

(6) При прекратяване на служебното правоотношение поради смърт на държавния служител на преживелия съпруг, децата и родителите се изплаща обезщетението по ал. 1.

(7) Разпоредбите на ал. 1 и 5 не се прилагат, когато служебното правоотношение е прекратено по чл. 245, ал. 1, т. 8.

Чл. 253. (1) При определяне размера на обезщетението по чл. 252 се вземат предвид прослужените години като държавен служител в МВР и като държавен служител - офицер, сержант или гражданско лице по отменения Закон за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 122 от 1997 г.; бр. 29 от 1998 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 70, 73 и 153 от 1998 г., бр. 30 и 110 от 1999 г., бр. 1 и 29 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 45 и 119 от 2002 г., бр. 17, 26, 95, 103, 112 и 114 от 2003 г., бр. 15, 70 и 89 от 2004 г., бр. 11, 19, 27, 86, 103 и 105 от 2005 г.), като служител по отменения § 19 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията (обн., ДВ, бр. 73 от 1998 г.; изм., бр. 62 от 2002 г.) или на кадрова военна служба без приравнения трудов стаж.

(2) Извън случаите по ал. 1 приравненият трудов стаж се зачита за определяне на еднократното обезщетение при прекратяване на служебното правоотношение на държавните служители от МВР поради пенсиониране, когато са прослужили последните 13 години и 4 месеца на длъжности по ал. 1.

Чл. 254. (1) При незаконно прекратяване на служебното правоотношение държавните служители в МВР имат право на обезщетение в размер, изчислен по реда на чл. 256 към момента на прекратяването, за времето, през което са останали без работа, но за не повече от 6 месеца. Когато през това време са работили на по-нископлатена работа, те имат право на разликата във възнагражденията.

(2) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и в случаите на отстраняване от длъжност по реда на Наказателно-процесуалния кодекс, когато наказателното производство спрямо отстранените служители бъде прекратено или те бъдат оправдани, или при отпадане на основанието за отстраняването им.

Чл. 255. (1) На държавните служители в МВР, претърпели телесна повреда при или по повод изпълнение на служебните си задължения, се изплаща еднократно обезщетение в размер 10 месечни възнаграждения при тежка телесна повреда и 6 месечни възнаграждения при средна телесна повреда.

(2) На преживелия съпруг, децата и родителите на загинали при или по повод изпълнение на служебните си задължения държавни служители в МВР се изплаща еднократно обезщетение на всеки от тях в размер 12 месечни възнаграждения.

(3) Видът на причинената телесна повреда се определя от Централната експертна лекарска комисия, а обстоятелствата, при които е причинена или при които държавният служител е загинал, се удостоверяват от прекия ръководител.

(4) В случаите на смърт на лицата по ал. 2 се изплаща и обезщетението по чл. 252, ал. 1.

(5) Обезщетенията по ал. 1 и 2 се разрешават от директорите на служби и дирекции.

Чл. 256. (1) Еднократните обезщетения по този закон се изплащат на базата на месечното възнаграждение, определено към датата на прекратяване на служебното

правоотношение, на отстраняване от длъжност или на установяване на събитието по чл. 255, което включва:

1. основното месечно възнаграждение;
2. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) допълнителни възнаграждения за продължителна служба, за специфични условия на труд, за научна степен;

(2) Обезщетенията по чл. 252 и 255 не подлежат на облагане с данък.

Глава двадесета. СИНДИКАЛНА ДЕЙНОСТ

Чл. 257. (1) Служителите от МВР могат да се организират за подпомагане и защита на своите професионални и социално-икономически права.

(2) Държавните служители не могат да членуват в други синдикални организации, както и да приемат в своите организации представители на лица, неработещи в МВР. Организацията на държавните служители няма право да се присъединяват или да се включват в синдикални организации извън МВР.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Организацията на служителите от МВР защитава техните интереси, без да се намесват в управлението на основните структури на МВР.

Чл. 258. (1) Държавните служители могат да провеждат събрания в извънработно време, включително в униформа:

1. в помещения или места, принадлежащи на МВР, предоставени им от съответните ръководители, които определят условията за използване;

2. в помещения, закрити за външни лица.

(2) Държавните служители могат да провеждат събрания през работно време в рамките на 30 часа годишно, като ръководителите им имат право да определят времето и мястото на тяхното провеждане.

(3) На организацията по чл. 257 се предоставят за безвъзмездно ползване помещения и подходящи места за съобщения и други печатни материали, свързани с дейността им.

Чл. 259. (1) Държавните служители, които заемат ръководна изборна длъжност във всяка от най-представителните в национален мащаб организации по чл. 257, излизат в неплатен отпуск въз основа на молба, която се представя чрез съответната организация. Броят им се одобрява от министъра на вътрешните работи след съгласуване в Съвета за социално партньорство в МВР.

(2) Времето по ал. 1 се зачита за трудов стаж по този закон.

Чл. 260. (1) В МВР се създава Съвет за социално партньорство. Съветът се ръководи от министъра на вътрешните работи или от оправомощено от него лице. В съвета участват делегати от организацията по чл. 257.

(2) Съветът обсъжда и сключва споразумения за гарантиране правата на служителите на МВР.

(3) Споразуменията с лицата, работещи по трудово правоотношение, се сключват при условията и по реда на Кодекса на труда.

Глава двадесет и първа. ФИНАНСОВО-РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ

Чл. 261. (1) Министерството на вътрешните работи е на издръжка от републиканския бюджет.

(2) За финансовото осигуряване на дейността си МВР съставя бюджет с приходна и разходна част.

(3) В приходната част на бюджета постъпват средства от:

1. собствени приходи от такси, услуги, наеми, глоби, продажби на движими вещи - дълготрайни материални активи, дарения и други, определени със закон;
2. субсидия от републиканския бюджет.

(4) Разходната част на бюджета се разработва по пълна бюджетна класификация в следните направления:

1. текущи разходи;
2. капиталови разходи;
3. разходи по национални служби;
4. разходи по областни дирекции;
5. програми за действие.

(5) Финансовото осигуряване на дейността на МВР може да се извършва и от други източници по ред, определен със закон или с акт на Министерския съвет.

Чл. 262. Министерството на вътрешните работи е администратор на 10 на сто от приходите по чл. 240, ал. 2 от Закона за митниците.

Чл. 263. Материално-техническото осигуряване на МВР включва:

1. текуща издръжка;
2. доставка, производство и ремонт на техника и въоръжение, оборудване и друго имущество;
3. проектиране и извършване на капитално строителство и изграждане на жилищен, сграден, почивен и болничен фонд;
4. управление на земи, сгради и съоръжения;
5. социални и обслужващи дейности;
6. други дейности, свързани със защитата на националната сигурност и обществения ред.

Чл. 264. Дейностите в областта на материално-техническото осигуряване на МВР се осъществяват при условията и по реда на Закона за обществените поръчки.

Чл. 265. Министерският съвет предоставя на МВР за управление земи, сгради, съоръжения и други обекти - държавна собственост.

Чл. 266. С имоти и имущество - частна държавна собственост, предоставени на МВР за осъществяване на обслужващи и социални дейности, могат да се оказват услуги на физически и юридически лица по ред, определен от министъра на вътрешните работи.

Чл. 267. За осигуряване изпълнението на военновременни задачи МВР изгражда и поддържа необходимите за целта обекти.

Част четвърта. МЕРКИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНУДА

Глава двадесет и втора. ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

Чл. 268. За предотвратяване и преустановяване на нарушенията, свързани с изпълнението на задълженията по този закон, както и за отстраняване на негативните последици от тях, министърът на вътрешните работи или оправомощени от него длъжностни лица могат да спират строителството, въвеждането в експлоатация и използването на обекти, инсталации, уреди и съоръжения, както и да спират други дейности, които създават опасност за националната сигурност и обществения ред, за възникването на пожари и производствени аварии.

Чл. 269. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта за налагане на принудителни административни мерки се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Заповедта по ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение, освен ако съдът не постанови друго.

Глава двадесет и трета. АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 270. (1) Който не изпълни разпореждане на орган на МВР, направено в изпълнение на функциите му, се наказва с глоба от 50 до 200 лв.

(2) За маловажни нарушения органите на МВР налагат глоба до 50 лв.

Чл. 271. (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Който без уважителни причини не се яви в местата по чл. 60, ал. 1, след като е редовно призван, се наказва с глоба до 100 лв.

(2) При повторно неявяване без уважителни причини глобата е от 100 до 200 лв.

Чл. 272. Който при условията на глава седма, раздел II и глава осма, раздел II без уважителни причини не предостави на орган на МВР превозно или съобщително средство, се наказва с глоба от 100 до 200 лв.

Чл. 273. (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Който не изпълни писмените разпореждания по чл. 91б и заповедите по чл. 268, се наказва с глоба от 200 до 500 лв.

Чл. 274. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Физически лица, които извършват дейности по чл. 91е без разрешение, се наказват с глоба от 1000 до 10 000 лв.

(2) За нарушение по ал. 1 на търговците се налага имуществена санкция в размер от 10 000 до 50 000 лв.

(3) При повторност на нарушенията лицата по ал. 1 се наказват с глоба от 10 000 до 20 000 лв., а по ал. 2 - с имуществена санкция в размер от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 275. Който противозаконно пречи на орган на МВР да изпълнява функциите си, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв., ако извършеното не съставлява престъпление.

Чл. 276. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2008 г.)

Чл. 277. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2008 г.)

Чл. 278. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2008 г.)

Чл. 279. Ръководителите на държавни органи, организации и юридически лица и гражданите, които виновно не са изпълнили задълженията, предвидени в този закон или в подзаконовите нормативни актове по прилагането му, се наказват с глоба от 200 до 2000 лв.

Чл. 280. (1) За нарушение на чл. 175, ал. 4 на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(2) При повторност на нарушенията по ал. 1 на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 20 000 лв.

(3) Вещите, които са послужили за извършване на административно нарушение или които са били предмет на нарушение по ал. 1 и 2, независимо чия собственост са, се отнемат в полза на държавата.

Чл. 281. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от органите на МВР.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на вътрешните работи или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Обща опасност" е налице, когато се застрашават неопределен брой лица или широк кръг обекти според начина на възникване, обекта на засягане, обхвата на поражение и времето на протичане.

2. "Действия при изпълнение на служебни задължения" са такива действия или бездействия, които съставляват изпълнението на задължения, произтичащи непосредствено от заеманата длъжност.

3. "Действия по повод изпълнение на служебни задължения" са такива действия или бездействия, които не съставляват изпълнението на задължения, произтичащи непосредствено от заеманата длъжност, но ги предхождат или следват по време и са в пряка причинна връзка с тях.

4. "Загинал при или по повод изпълнение на служебни задължения" е лице, чиято смърт е настъпила при обстоятелствата по т. 2 и 3.

5. "Снемане на полицейска регистрация" е операция или набор от операции с данните, обработвани при полицейската регистрация, които водят до заличаване на данни или до унищожаване на материални носители на информация от документални фондове, или до обезличаване на данните и ползването им само за целите на статистиката в автоматизираните информационни системи.

6. "Повторно" е нарушението, извършено в срок една година от влизането в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя е наложено наказание за същото по вид нарушение.

7. "Системни нарушения" са три или повече нарушения, извършени в продължение на една година.

8. "Дисциплинарно дело" е сбор от документи, събрани в хода на дисциплинарното производство за извършено тежко дисциплинарно нарушение по чл. 227.

9. "Професионално образование" е придобиването на образователно-квалификационни степени и на образователна и научна степен на висшето образование в области на висшето образование, професионални направления и специалности, за които Академията на МВР е получила програмна акредитация.

10. "Професионално обучение" е придобиването на професионална квалификация във връзка с изпълнение на задачите и дейностите на МВР.

11. "Полицейска подготовка" е първоначално професионално обучение за придобиване на знания и умения за изпълнение на задачите и дейностите на МВР по опазване на обществения ред и противодействие на престъпността.

12. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) "Подготовка по пожарна безопасност и спасяване" е първоначално професионално обучение за придобиване на знания и умения за изпълнение на задачите и дейностите на МВР по осъществяване на държавен противопожарен контрол, пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност.

13. (отм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

14. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.) "Свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

15. "Брутно месечно възнаграждение" е сумата от основното месечно

възнаграждение и допълнителните възнаграждения на държавните служители в МВР.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) За неуредените в глави петнадесета, шестнадесета, осемнадесета и деветнадесета въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за държавния служител.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Законът за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 122 от 1997 г.; бр. 29 от 1998 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 1998 г., изм., бр. 70, 73 и 153 от 1998 г., бр. 30 и 110 от 1999 г., бр. 1 и 29 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 45 и 119 от 2002 г., бр. 17, 26, 95, 103, 112 и 114 от 2003 г., бр. 15, 70 и 89 от 2004 г., бр. 11, 19, 27, 86, 103 и 105 от 2005 г.) се отменя.

§ 3. (1) Служебните правоотношения със заварените на служба държавни служители - офицери, сержанти и граждански лица в МВР, не се прекратяват, а се преобразуват, считано от датата на влизане в сила на закона, като държавните служители се назначават на длъжностите, които заемат към момента на преобразуване на правоотношенията.

(2) Званията и ранговете на лицата по ал. 1 се премахват и им се присъжда категория съобразно заеманата длъжност, както следва:

1. категория А - на главния секретар на МВР и на директорите на национални служби;

2. категория Б - на командира на Специализирания отряд за борба с тероризма, на заместник-директорите на национални служби, на директорите и заместник-директорите на териториалните служби, на директорите и заместник-директорите на дирекциите от специализираната и общата администрация, на директора и заместник-директора на дирекция "Миграция", на директорите и заместник-директорите на Медицинския институт, научноизследователските и научно-приложните институти, на началниците на регионалните звена на Национална служба "Полиция", на началниците на регионалните звена "Пожарна и аварийна безопасност", на началниците на направления, на началниците на отдели в специализираната и общата администрация, на научноизследователските и научноприложните институти, на началниците на районните полицейски управления и на районните служби "Пожарна и аварийна безопасност" в Столичната дирекция на вътрешните работи;

3. категория В - на заместник-началниците на направления, на началниците на районните полицейски управления и на районните служби "Пожарна и аварийна безопасност" в регионалните дирекции на вътрешните работи, на началниците на сектори, на главните експерти, на главните юрисконсулти, на началниците на сектори в районните полицейски управления, на началниците на полицейски участъци и на противопожарни участъци, на началниците на групи, на експертите и на старшите юрисконсулти;

4. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) категория Г - на главен инспектор, старши инспектор, инспектор, дознател, специалист, юрисконсулт, младши юрисконсулт, радиооператор, асистент и научен сътрудник III степен;

5. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) категория Д - на борден техник, младши експерт, командир на екип и командир на отделение;

6. категория Е - на полицаи, старши полицаи, пожарникар, старши пожарникар, старши сътрудник по охраната, сътрудник по охраната, помощник-командир на кораб, авиомеханик, водач на оперативен автомобил, младши радиооператор, завеждащ служба, главен технически сътрудник, старши технически сътрудник, домакин, старши техник, автомонтъор, снабдител, водач на автомобил, началник на склад, главен готвач, технически сътрудник и техник.

(3) При присъждането на категория по реда на ал. 2 се вземат предвид длъжностите по ал. 2, т. 1 - 6 и приравнените към тях с класификаторите по чл. 115 от Правилника за прилагане на отменения Закон за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 113 от 1998 г.; изм., бр. 37 от 1997 г., бр. 70 от 1999 г. - Решение № 4049 и Решение № 4209 на Върховния административен съд от 1999 г., бр. 62 и 92 от 2000 г., бр. 4 от 2001 г., бр. 8 и 28 от 2002 г., бр. 39 от 2003 г., бр. 37 и 65 от 2004 г., РВАС № 1219 от 2005 г. по адм. д. № 4773 от 2004 г., бр. 16 и 96 от 2005 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) При присъждане на категориите по ал. 2 за държавните служители, които притежават полицейска подготовка или подготовка по пожарна безопасност и защита на населението, както и за държавните служители, заемащи длъжности, за които се изисква такава подготовка, се прилагат съответните наименования на категориите по чл. 170, ал. 2 и 3.

(5) До определяне от Министерския съвет на заплатите на държавните служители по чл. 199 и 200 на лицата по ал. 1 се заплащат възнагражденията, определени по досегашния ред.

(6) Лицата, на които определените основни месечни възнаграждения по чл. 199 и 200 са по-ниски от получаваните до влизането в сила на закона, запазват размера на възнагражденията си. В този случай служителите получават лична временна добавка, която се включва в основната заплата при условия и по ред, определени от министъра на вътрешните работи.

§ 4. (1) Създадената с този закон Национална служба "Полиция" е правоприменник на активите, пасивите, правата и задълженията на Национална служба "Полиция", Национална служба "Борба с организираната престъпност", Национална служба "Гранична полиция", Национална служба "Жандармерия", дирекция "Миграция", Национално централно бюро "Интерпол" и Специализиран отряд за борба с тероризма.

(2) Създадените с този закон областни дирекции "Полиция" и "Пожарна безопасност и защита на населението" са правоприменници на активите, пасивите, правата и задълженията на Столичната дирекция на вътрешните работи и на регионалните дирекции на вътрешните работи.

(3) Процесуалното представителство по всячки спорове на структурните звена по ал. 1 се осъществява от директора на Национална служба "Полиция".

(4) Процесуалното представителство по всячки спорове на структурните звена по ал. 2 се осъществява от директорите на областните дирекции "Полиция" и "Пожарна безопасност и защита на населението".

(5) Създадената с този закон Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" е правоприменник на активите, пасивите, правата и

задълженията на Национална служба "Пожарна и аварийна безопасност".

(6) Процесуалното представителство по всячки спорове на Национална служба "Пожарна и аварийна безопасност" се осъществява от директора на Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението".

§ 5. (1) Образуваните производства за търсене на дисциплинарна или имуществена отговорност срещу държавните служители - офицери, сержанти и граждански лица, се довършват по досегашния ред.

(2) Всяките производства по отмяна на заповеди за налагане на дисциплинарни наказания или за освобождаване от служба се довършват по досегашния ред.

§ 6. Издадените до влизането в сила на закона разрешения по чл. 120б от отменения Закон за Министерството на вътрешните работи запазват действието си до изтичането на срока на тяхната валидност.

§ 7. (1) За дознатели могат да бъдат назначавани следователи без провеждане на конкурси и без да са налице специфичните изисквания по чл. 179, ал. 3 за постъпване на държавни служители в МВР.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., в сила от 29.04.2008 г.) Заварените дознатели, които не отговарят на изискванията на чл. 217, ал. 1, изпълняват възложените им функции по разследване в срок до три години от влизането в сила на закона.

§ 8. Подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на отменения Закон за Министерството на вътрешните работи, се прилагат до издаването на съответните нови подзаконови нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 9. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 59 от 1994 г., бр. 78 от 1994 г. - Решение № 8 на Конституционния съд от 1994 г., бр. 87 от 1994 г. - Решение № 9 на Конституционния съд от 1994 г., бр. 93 от 1995 г. - Решение № 17 на Конституционния съд от 1995 г., изм., бр. 64 от 1996 г., бр. 96 от 1996 г. - Решение № 19 на Конституционния съд от 1996 г., изм., бр. 104 и 110 от 1996 г., бр. 58, 122 и 124 от 1997 г., бр. 11 и 133 от 1998 г., бр. 6 от 1999 г. - Решение № 1 на Конституционния съд от 1999 г., изм., бр. 34, 38 и 84 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 74 от 2002 г., бр. 110 от 2002 г. - Решение № 11 на Конституционния съд от 2002 г., бр. 118 от 2002 г. - Решение № 13 на Конституционния съд от 2002 г., изм., бр. 61 и 112 от 2003 г., бр. 29, 36 и 70 от 2004 г., бр. 93 от 2004 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 2004 г., бр. 37 от 2005 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 2005 г., изм., бр. 43 и 86 от 2005 г.) в чл. 118а се създава ал. 3:

"(3) Съответният районен прокурор дава ежегодно писмено становище за работата на дознателя, като изпраща препис от него на главния дознател."

§ 10. В Закона за изпълнение на наказанията (обн., ДВ, бр. 30 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 34 от 1974 г., бр. 84 от 1977 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 27 и 89 от 1986 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 21 от 1990 г., бр. 109 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г., бр. 12 и 13 от 1997 г., бр. 73 и 153 от 1998 г., бр. 49 от 2000 г., бр. 62 и 120 от 2002 г., бр. 61, 66, 70 и 103 от 2004 г., бр. 86 и 105 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 19б в т. 1 думите "офицери, сержанти и граждански лица" се заличават.

2. В чл. 20:

а) в ал. 1, т. 1 текстът след думите "държавни служители" се заличава;

б) в ал. 2 думите "офицери и сержанти" се заменят с "държавни служители";

в) алинеи 3 и 4 се изменят така:

"(3) Категориите на държавните служители се присъждат от министъра на правосъдието по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи.

(4) За личния състав по ал. 1, т. 1 се прилагат разпоредбите на част трета, глави петнадесета - двадесета от Закона за Министерството на вътрешните работи, доколкото в този закон не е предвидено друго."

3. В чл. 20и думите "Офицерите и сержантите" се заменят с "Държавните служители".

4. В чл. 20к думите "граждански лица" се заличават.

5. В чл. 84б:

а) в ал. 1 думите "офицерите и сержантите" се заменят с "държавните служители";

б) в ал. 2 думите "офицерите и сержантите" се заменят с "държавните служители".

6. В чл. 84в, ал. 1 думите "Офицерите и сержантите" се заменят с "Държавните служители".

7. В чл. 133, ал. 4, т. 1 думите "офицери, сержанти и граждански лица" се заличават.

§ 11. В Закона за политическите партии (обн., ДВ, бр. 28 от 2005 г.; изм., бр. 102 от 2005 г.) в чл. 9, ал. 1 думите "офицери, сержанти и граждански лица" се заличават.

§ 12. В Закона за управление при кризи (ДВ, бр. 19 от 2005 г.) в чл. 58, ал. 2, т. 1 думите "офицери, сержанти и граждански лица" се заличават.

§ 13. В Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 85 от 2000 г., бр. 99 от 2002 г., бр. 71 от 2003 г., бр. 102 и 105 от 2005 г.) в § 7 от преходните и заключителните разпоредби думите "офицери, сержанти и граждански лица" се заличават.

§ 14. В Закона за местните избори (обн., ДВ, бр. 66 от 1995 г.; попр., бр. 68 от 1995 г.; бр. 85 от 1995 г. - Решение № 15 на Конституционния съд от 1995 г., изм., бр. 33 от 1996 г., бр. 22 от 1997 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 1997 г., изм., бр. 11 и 59 от 1998 г., бр. 69 и 85 от 1999 г., бр. 29 от 2000 г., бр. 24 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 69 и 93 от 2003 г., бр. 28 от 2005 г.) в чл. 35, ал. 4 след думите "Министерството на отбраната" се поставя запетая, съюзът "и" се заличава и се добавя "държавни

служители от".

§ 15. В Закона за Икономически и социален съвет (обн., ДВ, бр. 41 от 2001 г.; изм., бр. 120 от 2002 г. и бр. 20 от 2003 г.) в чл. 9, ал. 1, т. 9 думите "офицери и сержанти" се заменят с "държавни служители".

§ 16. В Закона за облагане доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г., бр. 35 от 1998 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1998 г., изм., бр. 71 и 153 от 1998 г., бр. 50, 103 и 111 от 1999 г., бр. 105 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 40, 45, 61 и 118 от 2002 г., бр. 42, 67, 95 и 112 от 2003 г., бр. 36, 37, 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 43, 102, 103 и 105 от 2005 г.) в чл. 19, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В т. 6 думите "по чл. 223, ал. 4 и чл. 261" се заменят с "по чл. 204, ал. 4 и чл. 252".

2. В т. 10 думите "по чл. 232, ал. 1, т. 4" се заменят с "наградата във вид на огнестрелно оръжие по чл. 215, ал. 2".

3. В т. 11 думите "по чл. 223, ал. 5" се заменят с "по чл. 204, ал. 5".

§ 17. В Закона за защита на класифицираната информация (обн., ДВ, бр. 45 от 2002 г.; попр., бр. 5 и 31 от 2003 г.; изм., бр. 52, 55 и 89 от 2004 г.) в чл. 14, т. 1 думите "чл. 124" се заменят с "чл. 113".

§ 18. В Закона за далекосъобщенията (обн., ДВ, бр. 88 от 2003 г.; изм., бр. 19, 77, 88, 95, 99 и 105 от 2005 г.) навсякъде думите "специализираното звено по чл. 122" се заменят със "специализираната дирекция по чл. 111".

§ 19. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г.) в чл. 37, ал. 3 след думите "под стража" се добавя "лица, задържани на основание чл. 63 от Закона за Министерството на вътрешните работи".

§ 20. В Закона за правната помощ (обн., ДВ, бр. 79 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 21, т. 4 думите "по чл. 70, ал. 1" се заменят с "по чл. 63, ал. 1".

2. В чл. 28, ал. 2 думите "по чл. 70, ал. 1" се заменят с "по чл. 63, ал. 1".

§ 21. Разпоредбите относно правното положение на държавните служители в Министерството на вътрешните работи се прилагат и за държавните служители по чл. 11 от Закона за пощенските услуги.

§ 22. (1) Министерският съвет в срок един месец от влизането в сила на закона внася в Народното събрание проекти на закони за изменение и допълнение на законите,

чиито разпоредби трябва да бъдат приведени в съответствие с този закон.

(2) Министерският съвет в срок два месеца от влизането в сила на закона приема подзаконовите актове по прилагането му.

§ 23. Министерът на вътрешните работи издава подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона в срок 4 месеца от влизането му в сила.

§ 24. Законът влиза в сила от 1 май 2006 г.

§ 25. Министерският съвет приема правилник за прилагането на закона в срок един месец от влизането му в сила.

§ 26. Изпълнението на закона се възлага на министъра на вътрешните работи.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 9 февруари 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 83. В Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 17 от 2006 г.) се правят следните изменения:

.....
2. Навсякъде думите "Закона за административното производство" и "Закона за административното производство или на Закона за Върховния административен съд" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".
.....

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКИТЕ
ДОКУМЕНТИ ЗА САМОЛИЧНОСТ**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 31. Законът влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, с изключение на:

.....

**Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТБРАНАТА И
ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

(ОБН., ДВ, БР. 46 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 77. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на:

1. Параграф 1, § 2, т. 1, § 4, т. 1, буква "а" и т. 2, § 5, 13, 15, 32, 33, 34, 35, 36, 37, § 38, т. 1, буква "а" и т. 2, § 40, 43, 44, 46, 55, 59 и 75, които влизат в сила три дни след обнародването му в "Държавен вестник".

2. Параграф 2, т. 2, § 3, § 4, т. 1, буква "б", § 6, 7, 60, 61 (относно добавянето на думите "и 309б") и 63, които влизат в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА
НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД**

(ОБН. - ДВ, БР. 57 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 13.07.2007 Г.)

§ 23. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ "НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ"**

(ОБН. - ДВ, БР. 109 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г.

**Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 43 ОТ 2008 Г., В СИЛА ОТ 29.04.2008 Г.)

§ 2. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 69 ОТ 2008 Г.)

§ 108. (1) Министерството на вътрешните работи е правоприменник на активите и пасивите на Национална служба "Полиция" и Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението".

(2) Процесуалното представителство по висящи спорове на службите по ал. 1 се осъществява от министъра на вътрешните работи.

§ 109. (1) Създадените с този закон областни дирекции на МВР са правоприменници на активите, пасивите, правата и задълженията на областните дирекции "Полиция" и на областните дирекции "Пожарна безопасност и защита на населението".

(2) Процесуалното представителство на областните дирекции "Полиция" и областните дирекции "Пожарна безопасност и защита на населението" се осъществява от директорите на областните дирекции на МВР.

§ 110. (1) С влизането в сила на този закон заварените служебни правоотношения на държавните служители се запазват съгласно чл. 87а от Закона за държавния служител.

(2) С влизането в сила на този закон заварените трудови правоотношения на лицата, работещи по трудово правоотношение, не се прекратяват съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И РАЗКРИВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2008 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2009 Г.)

§ 14. Законът влиза в сила от 1 януари 2009 г. с изключение на § 3 и 4, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА 2003/48/ПВР от 19 декември 2002 година за прилагане на особени мерки в полицейското и съдебно сътрудничество за борба с

тероризма в съответствие с член 4 от Обща позиция 2001/931/ОВППС

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 27 май 1999 година за подобряване на обмена на информация за борба срещу подправени пътни документи

СЪВМЕСТНО ДЕЙСТВИЕ от 3 декември 1998 година прието от Съвета на основание член К.3 от Договора за Европейски съюз относно създаването на Европейска система за архивиране на изображения (FADO)